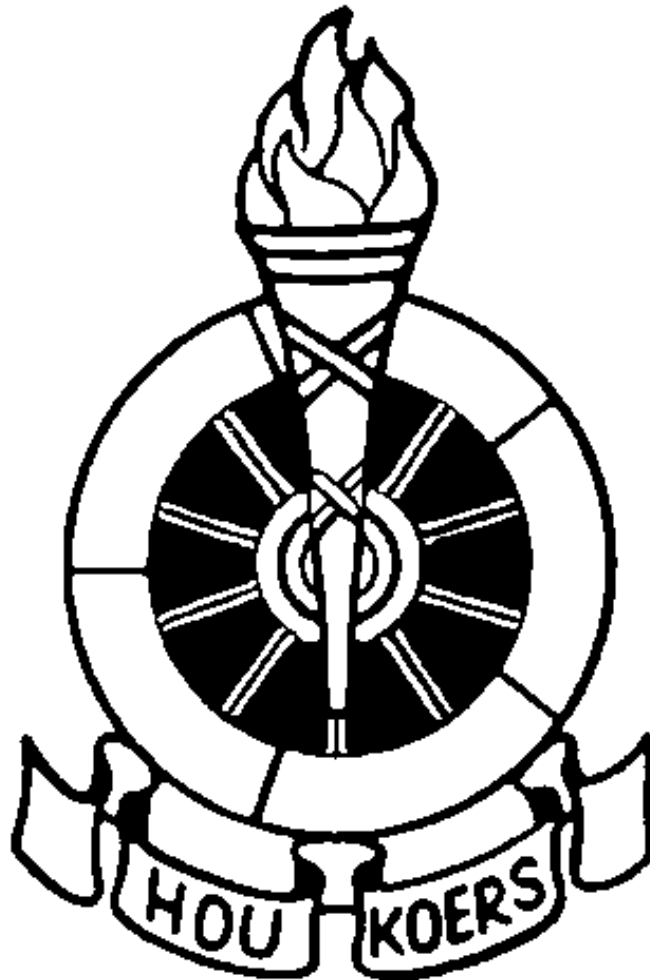

Die Voortrekkers

WERKBOEK
vir
Penkoppe en Drawwertjies
in
Graad 6 en 7

Uitgegee deur:

Die Voortrekkers, Posbus 12542,
QUEENSWOOD 0121.

Kopiereg: Die Voortrekkers
Eerste uitgawe, eerste druk 2011

ISBN 1-874993-96-3 9

INHOUD

GRAAD 6.....	5
EK AS MENS	5
1 Menswees.....	5
2 Kommunikasie	6
3 Groepsdruk.....	6
4 Selfbehoud	8
5 Musiek.....	10
EK IN MY OMGEWING	12
1 Noodhulp.....	12
2 Kampering.....	15
3 Spoorsny	18
EK AS VOORTREKKER.....	19
1 Die Voortrekkers – Landswyd	19
2 Leierskap.....	20
3 Seremonie-vaardighede.....	21
4 Die Gespreksleier.....	22
5 Voortrekkerdrag en Kleurstelsel.....	24
EK AS AFRIKANER.....	25
1 Tradisionele Spele en Danse.....	25
2 Die Afrikaanse Taal	26
3 Helde.....	28
EK AS LANDSBURGER.....	30
DIE GESKIEDENIS VAN ONS LAND EN VOLK.....	30
1 Die Anglo Boere Oorlog (Tweede Vryheidsoorlog)	30
2 Lees en geniet ook die volgende boeke:	31
3 ANGLO BOERE OORLOGLEIERS	32
GRAAD 7.....	33
TOEKENNINGS IN GRAAD 7	33
1 ‘n Skei of ‘n Juk vir Getroue Bywoning.....	33
2 Dagbreek Graadwielkenteken	33
3 Voorslagkenteken	33
EK AS MENS	34
1 My Persoonlikheid.....	34
2 My Herkoms	43

3	Stamboom	47
4	Selfhandhawing.....	48
5	Groepsdruk.....	50
6	My Ontwikkeling as Leier	53
EK IN MY OMGEWING		57
1	Stads- en Dorpskaarte	57
	Metodes om Rigting te Bepaal.....	59
2	Roetemars (nie ‘n nagmars nie)	61
3	Kampering.....	61
EK AS VOORTREKKER.....		72
1	Die Geskiedenis van die Voortrekkerbeweging	72
2	Grondslag	73
3	Die Wese.....	73
4	Die Voortrekkerkode	74
5	Die Penkop- en Drawwertjebelofte.....	75
6	Die Voortrekkerwapen.....	75
7	Die Voortrekkervlag	76
8	Samestelling (struktuur) van Die Voortrekkers	78
9	Seremonie en Saluut Vaardighede.	81
EK AS AFRIKANER.....		91
1	Wat Maak van My ‘n Afrikaner?.....	91
2	Die Geskiedenis van die Afrikanervolk – Gewond Maar Onoorwonne	92
3	Terminologie.....	98
EK AS LANDSBURGER.....		100
1	Die Nasionale Lied	100
2	Die Nasionale Vlag.....	103
3	Nasionale Wapens.....	105
4	Graad 7 – Belofte Spesialisasies	105
5	Die Verkenner	106

GRAAD 6

Hierdie werkboek is vir graad 6 en graad 7. Om dit makliker te maak vir die kinders wat Voorslag gaan doen in die graad 7 jaar kan die graad 6 werk binne 6 maande afgehandel word sodat, daar met die graad 7 werkboek begin kan word.

EK AS MENS

**Die maatstawwe wat ons gebruik om te alle
tye ons handeling en optredes te bepaal, noem ons morele standaarde.**

1 MENSWEES

Respek is: Eerbied, ontsag, agting.

*Ek betoon respek teenoor my meerdere, byvoorbeeld my ouers, **deur aan hulle gehoorsaam te wees.***

Verbind die korrekte optrede:

<i>Ek betoon respek teenoor minderes deur</i>	bedagsaam en konsidererend op te tree
<i>Ek betoon respek teenoor die teoorgestelde geslag deur</i>	hulle gevoelens ook in ag te neem
<i>Ek betoon respek teenoor ander bevolkingsgroepe deur</i>	goedgemanierd op te tree
<i>Ek betoon respek teenoor boers en susters deur</i>	'n goeie voorbeeld te stel
<i>Ek betoon respek teenoor maats deur</i>	teenoor ander op te tree soos ek wil hê hulle moet teenoor my optree.
<i>Ek betoon respek teenoor gestremdes deur</i>	na hulle om te sien en menswaardig te behandel

So behoort ek ander mense se eiendom te behandel: (bespreek)

2 KOMMUNIKASIE

1. Noem moontlike maniere hoe 'n mens kan kommunikeer.
2. Bespreek drie eienskappe van 'n goeie kommunikeerder
3. Kommunikasie tussen mense word bemoeilik deur: (bespreek)
 - ❖ Afjakke
 - ❖ Sarkasme
 - ❖ Eensydige gesprekke
 - ❖ Spot
 - ❖ Leedvermaak
 - ❖ Hooghartige opmerkings
 - ❖ Kritiek
4. Hoe sal jy reageer op die volgende opmerkings?
 - ❖ Afjak: Ek het nie nou tyd om na jou te luister nie.
 - ❖ Sarkasme: Jy dink natuurlik jy weet alles.
 - ❖ Eensydige gesprek: Ons moet die dinge beplan, maar ek het klaar 'n idee wat ons moet doen.
 - ❖ Spot: Foeitog, dink jy regtig daardie plan sal werk.
 - ❖ Leedvermaak: Jy sal nooit so goed kan doen soos ons nie.
 - ❖ Hooghartig: Ons is aan beter gewoond as wat jy hier vir ons kan bied.
 - ❖ Kritiek: Jou kennis van die werk is maar min en die manier waarop jy die taak aanpak, sal nie werk nie.

3 GROEPSDRUK

Definisie van groepsdruk: Groepsdruk is die manipulasie deur ander mense, veral jou maats, om jou iets te laat doen wat jyself nie noodwendig wil doen nie. Soms is die groepsdruk baie subtiel sodat jy nie eers werklik daarvan bewus is nie.

Is groepsdruk altyd sleg? Ja / Nee Bespreek:

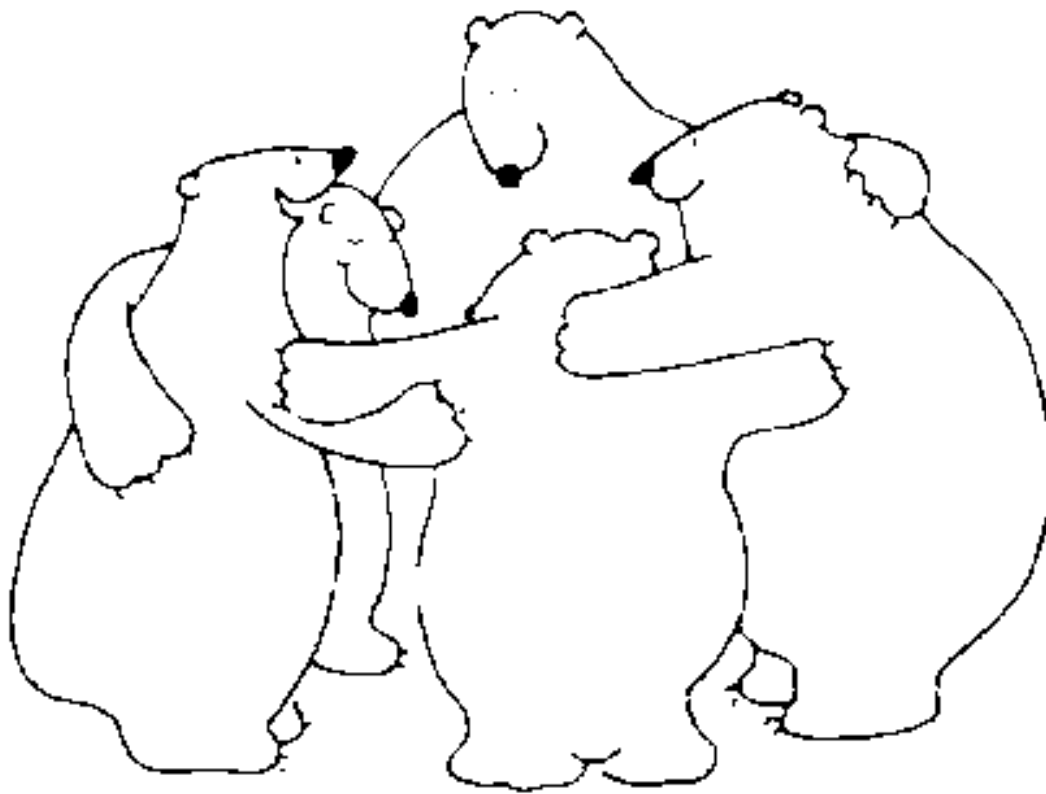
Wat sal jou optrede onder die volgende omstandighede wees:

Jou vriende het sigarette in die hande gekry en nooi jou om saam te rook.

Sal jy:

- ❖ saam rook want jy wil nie hul vriendskap verloor nie.
- ❖ jou vriende probeer oortuig om nie te rook nie, en die nadele van rook verduidelik.
- ❖ 'n verskoning uitdink om nie saam te rook nie.
- ❖ jou ouers of onderwyser daarvan vertel.

Gebruik groepsdruk om mekaar positief te beïnvloed.

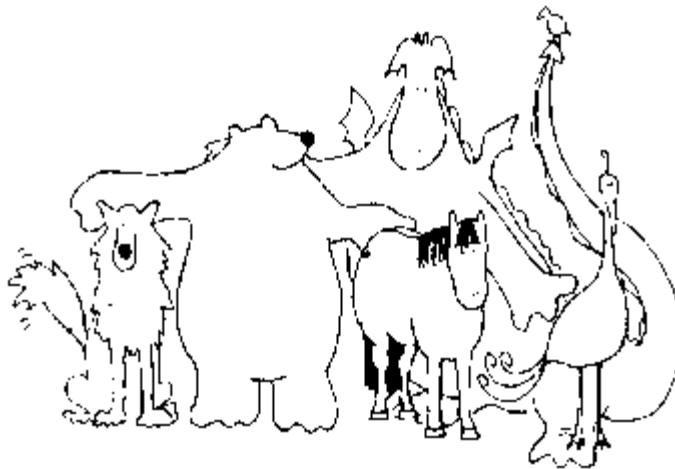

4 SELFBEHOUD

Bespreek die volgende gevallestudies in die span.

- Jy word genooi na 'n klasmaat se partytjie. Later die aand kyk almal video's en 'n volwasse film word vertoon. Gaan jy:
 - ❖ saamkyk en dit geniet omdat dit die eerste keer is dat jy so iets sien en jy nie "uit" wil voel nie.
 - ❖ saam kyk en die goeie onderskei van die verkeerde.
 - ❖ weier om te kyk en die apparaat afskakel.
 - ❖ jou ouers skakel om jou te kom haal en die situasie met hulle bespreek.

Gesinslede verskil maar kan tog gelukkig saamleef.

- By 'n Voortrekkerkamp is jy in 'n groep wat vuil grappe vertel, vloek en die Here se naam ydelik gebruik.

Wat sal jy doen?

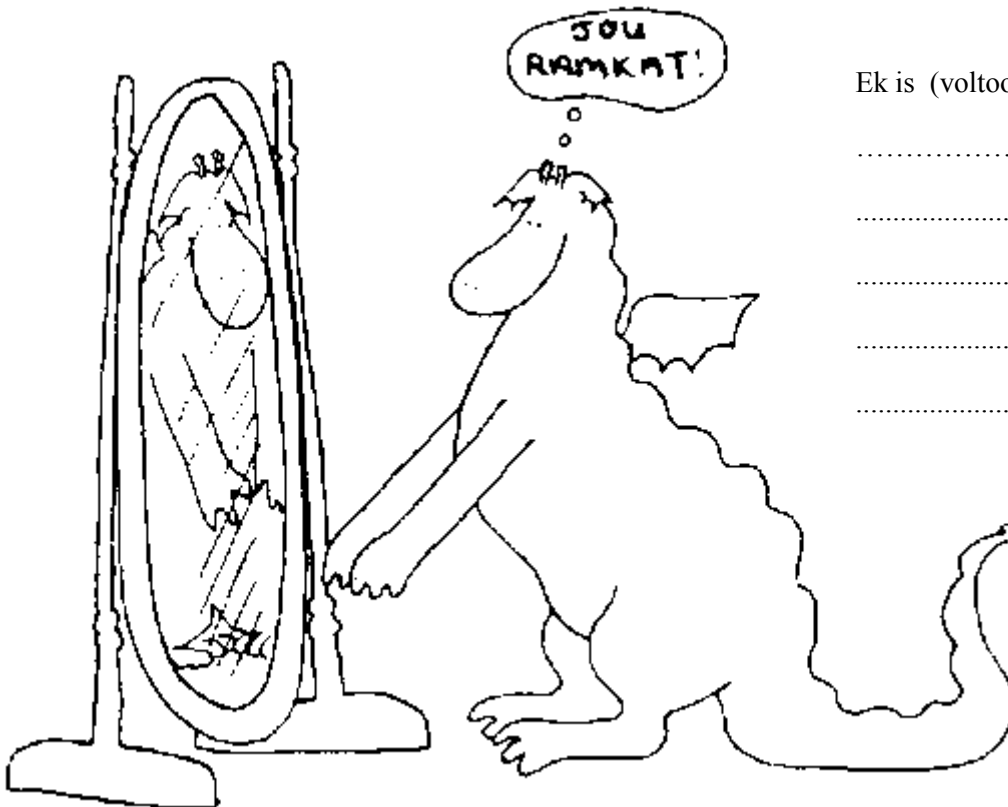
- ❖ Eie reg gebruik en by 'n ander groep inskakel.
 - ❖ Hulle daarop wys dat hulle verkeerd optree.
 - ❖ Luister en maar verleë saamlag.
 - ❖ Vir 'n offisier vertel.
- As jy 'n baie ernstige, persoonlike probleem het, met wie sou jy verkies om te praat.

Jou pa	Jou offisier	Jou ma
Jou broer / suster	Predikant	Jou onderwyser

4. 'n Gebalanseerde mens beskik oor sommige van die volgende eienskappe:

het 'n goeie selfbeeld	is spontaan	het doelwitte in die lewe
het 'n goeie sin vir humor	is aktief en energiek	soek hulp as hy dit nodig het
erken sy eie foute	is gelukkig	is vindingryk
is bedagsaam	is sensitief vir ander se gevoelens	waag dinge as dit nodig is
tree verantwoordelik op	is 'n gevoelsmens	

Bespreek gevalle waar jy korrek optree en gee besondere aandag aan daardie gevalle waarin jy nog te kort skiet om met selfvertroue te kan optree.

Ek is (voltooi)

.....

.....

.....

.....

.....

5 MUSIEK

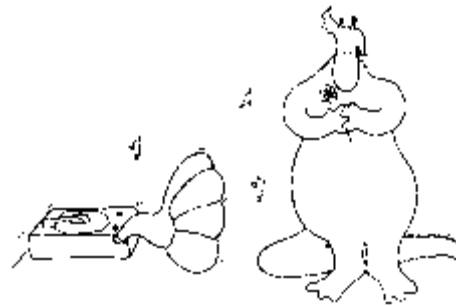
Bepreek die volgende :

- ❖ Volkseie musiek
- ❖ Volksvreemde musiek
- ❖ Tradisionele musiek
- ❖ Ligte Afrikaanse musiek
- ❖ Klassieke musiek
- ❖ Godsdienstige musiek

Luister na verskillende soorte musiek. Identifiseer liedjies volgens die volgende vyf groepe:

Godsdienstige lied	Vaderlandslid	Volkslid	Voortrekkerlid	Afrikaanse lid

- ♪ Moenie "cool" probeer wees en aan groepsdruk toegee nie. Bepaal jou eie smaak.
- ♪ Volkseie musiek is 'n skatkis vol pret.

Noem vier Afrikaanse sangers en sangeresse :

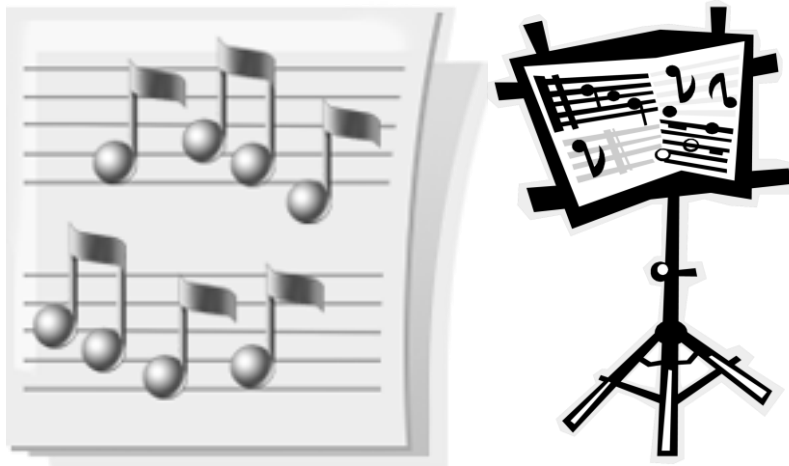
SANGERS	SANGERESSE

Noem twee persone wat woorde en musiek van Afrikaanse liedjies skryf:

SKRYWER	LIEDJIE SE NAAM

Voltooi die onderstaande tabel:

EK LUISTER GRAAG NA	MY MAATS LUISTER GRAAG NA

EK IN MY OMGEWING

1 NOODHULP

1.1 VOORWERPE IN DIE NEUS, OOR EN OOG

Iets in die NEUS

- Druk die oop neusgat toe, trek asem deur die mond in en blaas deur die neusgat waarin die voorwerp is.
- Indien die voorwerp nie uitkom nie, neem die pasiënt na 'n dokter toe.

Iets in die OOR

- MOET DIT NIE SELF PROBEER UITHAAL NIE!
- Gaan dadelik na 'n dokter.

Iets in die OOG

MOET DIT NIE SELF PROBEER UITHAAL NIE!

- Hou die pasiënt stil
- Laat hy die oog toemaak.
- Bedek die oog met 'n ronde wonddekking, byvoorbeeld 'n stukkie gaas of 'n skoon sakdoek. Laat die pasiënt die dekking vashou of plak dit oorkruis met kleefband vas.
- Neem die pasiënt dadelik na iemand wat kan help.

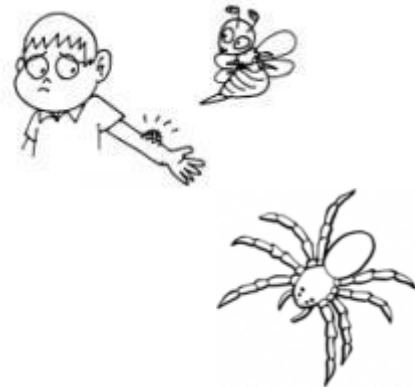

1.2 BY-, PERDEBY-, MIER- EN INSEKBYTE

As 'n persoon deur 'n by gesteek word, moet die angel deur skraping met 'n skerp mes verwyder word. Moet nie "Tweezers" gebruik nie aangesien meer gif daardeur in die persoon gespuit sal word.

SIMPTOME

- a) Skielike pyn
- b) Swelling
- c) Hitte op bytplek
- d) Rooi uitslag op geaffekteerde gedeelte
- e) Witterige ferm uitbulting op vel
- f) Jeukerigheid

BEHANDELING

Aangesien die meeste insekbyte nie ernstige gevalle is nie, bestaan daar eintlik geen behandeling nie. Die byte kan ernstig raak as 'n persoon allergies is vir die gif van die insek.

Indien die pasient allergies is vir bystee, kry onmiddellike mediese behandeling

1.3 SLANGBYT

Slangbyte is een van die gevaarlikste byte wat in die veld opgedoen kan word. Nie soseer omdat die slang giftig is nie, maar omdat die pasiënt so 'n lang tyd vat om by mediese hulp uit te kom. Serum is ook nie meer bekombaar aan privaat persone nie, aangesien daar meer persone beswyk aan allergiese reaksies van die serum as van die slangbyt self.

As 'n persoon deur 'n slang gepik word, **MOET** die slang positief geïdentifiseer of doodgemaak en saamgeneem word na die hospitaal of mediese sentrum.

Daar bestaan drie groepe slange. Hulle is ingedeel volgens hulle “giftande” en “gif”. Indien daar gif in die pasiënt se oog gekom het, was dit dadelik met baie water uit.

Dit is belangrik om te onthou dat simptome goed dopgehou moet word, aangesien die bytplek nie altyd sigbaar is nie. Bytmerke van 'n giftige slang en 'n nie-giftige slang verskil. Die giftige slang het lang tande en die byt sal dan gewoonlik die twee merkies wys. Nie-giftige slange het nie twee lang tande nie daarom sal die bytmerk net bestaan uit twee rye tand merke sonder die twee merkies.

1.4 SKERPPIOENSTEEK

By **skerpioene** is die gevaarlikste spesies die met die groot angel en klein knypers. Die met die klein angel en groot knypers is **GEWOONLIK** nie baie giftig nie, maar sal nog steeds baie pyn veroorsaak. As die persoon deur 'n skerpioen gesteek word, **MOET** die skerpioen positief geïdentifiseer of doodgemaak en saamgeneem word na die hospitaal of mediese sentrum.

SIMPTOME WAT KAN VOORKOM:

- Pyn rondom die bytplek
- Swelling
- Bloeding vanuit die wond
- Bewussynsvlak begin daal
- Sukkel met asemhaling
- Asemhaling hou op
- Verlamming
- Bloeding van die slymmembrane in die mond
- Stuiptrekkings

BEHANDELING

- Behandel simptome soos hulle voorkom
- Moenie dat pasiënt beweeg nie
- Sit rekverband aan
- Vervoer so vinnig moontlik na 'n mediese sentrum

1.5 HITTE-UITPUTTING

Gebeur gewoonlik met iemand wat nie aan ons klimaat gewoond is nie of deur persone wat nie genoeg water inneem tydens oefening, staptogte, en ander aktiwiteite nie, en dan baie vog en sout verloor deur sweet. Die persoon sal gewoonlik "inmekaar sak".

SIMPTOME

- Persoon sal aggressief wees
- Sal swak voel
- Sal uitermatig sweet
- Sal maklik bewussyn verloor

BEHANDELING

- Plaas persoon in 'n koel omgewing. Indien moontlik sit waaier op pasient of waaier koel met 'n voorwerp.
- Gee water met 1 teelepel sout per glas
- Handhaaf sy normale liggaamstemperatuur

1.6 SONSTEEK

Sonsteek is hitte-uitputting wat nie behandel is nie.

SIMPTOME

- Persoon sal definitief bewusteloos wees
- Vel sal rooi, warm en droog wees

BEHANDELING

- Bring liggaamstemperatuur so gou as moontlik af
- Sit persoon in yskoue water
- Plaas yspakke onder armholtes
- Vat persoon so vinnig moontlik na 'n hospitaal of mediese sentrum.

1.7 VERGIFTIGING

- ❖ Vra die pasiënt uit oor wat gebeur het.
- ❖ Probeer vasstel watter gifstof die pasiënt ingeneem het.
- ❖ Verwyder die gif of verwyder die pasiënt uit die omgewing van die gifstof.
- ❖ Was die pasiënt indien nodig.
- ❖ Plaas die pasiënt in die herstelposisie.
- ❖ Kry hulp.

1.8 BESPREEK WAT IN 'N NOODHULPTASSIE GEPAK MOET WORD

Vergelyk die lys onderaan en merk die agt noodsaaklikste items wat jy in jou noodhulptas sou pak.

handskoene	watte	Dettol	verbande	ontsmettingsalf
tandepasta	"Peacefullsleep"	Rennies	Allergex	Stopayne
Buscopan	haakspelde	naaldwerknaalde	skêr	pen/potlood
Webcols	Sinumed(sinus)	kalsiumpoeier	Disprin	vuurhoutjies
sonblok	oordruppels	sneesdoekies	oorstokkie	sjampoe

2 KAMPERING

Hier volg 'n voorbeeld van 'n kampprogram wat saam met die inligting oor kampering en gedragskodes in die veld van graad 5, gebruik kan word.

Tyd	KAMP-AKTIWITEIT	Wie verantwoordelik
	VRYDAG	
	Vervoer na kamp	
	Aankoms, voorbereiding en inrig van terrein	
	Bespreking van reëls en program	
	Ete	
	Aandprogram	
	Aandgodsdienst	
	Milo en bed toe	
	SATERDAG	
	Opstaan en stiltetyd	
	Vlagseremonie en inspeksie	
	Ontbyt	
	Oggend-aktiwiteit	
	Middagete	
	Middag-aktiwiteit	
	Vlagseremonie	
	Aandete	
	Aandgodsdienst	
	Aand-aktiwiteit	
	SONDAG	
	Opstaan	
	Vlagseremonie	
	Ontbyt	
	Kerkdiens / Teksbou *	
	Middagete	
	Middag-aktiwiteit	
	Oppak en vertrek	
	Aankoms tuis	

*Teksbou – Gaan veld toe en “bou” die teks wat in die Godsdienst gebruik is. (byvoorbeeld: Beeld die kruisiging uit deur middel van 'n sandhopper met stokkie-kruis daarop)

VERSEKER 'N LEKKER KAMP VIR ALMAL.**DOEN JOU DEEL.**

Vir 'n suksesvolle kamp sal ek:
Altyd my deel doen.
Na my leiers luister.
As span saamwerk.
Nie skinder en stories aandra nie.
Kritiek positief verwerk. (al moet ek hulp vra)
Selfs minder aangename dinge doen.

2.1 KOSMAAK IN DIE VELD

Om suksesvol in die veld kos te maak, moet ons deeglik voorbereid wees. Spesiale aandag moet ook aan die spyskaart gegee word, want alle geregte kan nie in die veld voorberei word nie. Hou ook in gedagte dat dit moeilik is om kos koel te hou.

'n Voorbeeld van ons spyskaart

(Gebruik een ete byvoorbeeld ontbyt, middagete of aandete)

Ontbyt	Middagete	Aandete

INKOPIELYS VIR MY ETE	Saamneemlys vir my ete

2.2 STOKBROODRESEP

Jy benodig kole (vuur), stokke, bruismeel, sout, water en plastieksakkies (of mengbakkies).

Plaas ongeveer 'n halwe koppie bruismeel in elke sakkie. Hou bruismeel oor om nog by te gooi indien die deeg te slapis. Laat die kinders self elkeen bietjie sout bygooi.

Gooi min water in elke sakkie. Laat hulle die deeg meng. Gooi nog water by indien die deeg te droog is. As die deeg redelik goed gemeng is, haal uit die sakkie en meng verder. Smeer kookolie aan die hande om te keer dat die deeg aan die hande vassit.

Knie die deeg totdat dit goed gemeng is. Rol die deeg met die hande sodat dit 'n lang dunnerige stukvorm. Draai die deeg om 'n stok. Begin van bo na onder. Die deeg moet nie te dik om die stok gedraai word nie.

Maak die stokbrood oor die kole gaar. Waarsku kinders voordie tyd dat geduld nodig is. Hulle moenie die stokbroodbinne in die vlamme druk nie. Draai die stok sodat die stokbrood aan alle kante gaar word.

Die stokbrood is gaar as dit maklik van die stok afgehaal kan word. Dit moet ook bruin wees.

Haal van die stok af en gooi stroop of konfyt binne in.

2.3 KOSBEWARING

Julle gaan nou die hele dag of langer in die veld wees en daarom moet julle sorg dat julle kos so gebêre word dat dit nie bederf nie.

Die wors kan in 'n skoon materiaal-sakkie wat met asyn klam gemaak is in 'n boom opgehang word waar die son nie daarop skyn nie.

Grawe 'n gat in die grond, pak gras daarin en gooi dit goed nat.

Plaas die bottel met vars melk in die gat.

Plaas die houer met botter in die gat.

Pak weer gras of blare en takke bo-op die melk en botter en hou dit klam.

Voorbeelde van kosbewaring op 'n kamp:

'n Tamatiekissie met nat goingsak wat oor 'n boomtak hang

'n Bottel melk met sak rondom in 'n bak water

'n Gat in die grond met blare of gras uitgevoer en met takke bedek

Brood in 'n plastiese sakkie

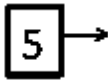

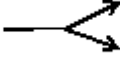
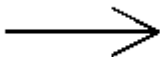

Bespreek hoe jy die volgende op 'n oop 'n vuur sal gaarmaak:

Wors, eier, brood en 'n groente.

Vra vir jou offisier of ouers 'n maklike resep vir potjiekos en maak dit tydens julle kamp of tydens 'n aand se saamwees.

3 SPOORSNY

3.1 SPOORSNY TEKENS

				
Briefie	Kamp toe	Huis toe	Pad deel in twee	Volg rigting
				
Verkeerde pad	Verkeerde pad	Huis toe	Na Links	Na Regs

EK AS VOORTREKKER

1 DIE VOORTREKKERS – LANDSWYD

Kleur die rangkentekens korrek in en skryf die leiers se range (en dalk nog die name ook) daarby.

Hoofdagbestuur

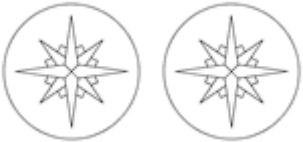
Gebiedsdagbestuur

Oorddagbestuur

Kommandodagbestuur

2 LEIERSKAP

Lees die volgende stellings deur en besluit hoe jy daarvoor voel. As jy saamstem, omkring die W (waar) in die kolom aan die linkerkant. As jy nie saamstem nie, omkring die O (onwaar) in die kolom links. As almal klaar is, praat oor die stellings en besluit saam watter antwoord julle verkies. Gebruik die kolom aan die regterkant daarvoor.

	SELF		SPAN
1	W O	Die populêre kinders in die skool word altyd prefekte.	W O
2	W O	Om as leier gekies te word is 'n beloning vir die mooi dinge wat jy gedoen het.	W O
3	W O	Die beste leier het nog steeds ander mense se ondersteuning nodig.	W O
4	W O	Iemand wat sy woord hou en fluks en vriendelik is, sal die beste leier wees.	W O
5	W O	'n Goeie leier sal vir elkeen in sy groep die kans gee om ook leiding te neem.	W O
6	W O	'n Kenmerk van 'n goeie leier is dat hy saam kan lag as ander vir hom lag.	W O
7	W O	Dit is nie nodig dat daar dieselfde reëls vir leiers en hulle volgelinge moet wees nie.	W O
8	W O	Iemand wat net 40% in die eksamen behaal kan tog nie ook 'n leier wees nie.	W O
9	W O	'n Leier behoort te erken wanneer hy 'n fout maak.	W O
10	W O	Die beste spreker in die span behoort die leier te wees.	W O

3 SEREMONIE-VAARDIGHEDE

My offisier reken dat ek die volgende vaardighede bemeester het:

Bevel	Datum	Handtekening
Deelname aan 'n vlagseremonie in 'n saal.		
Vrywillige optrede as seremonieleier.		
Taak en optrede as godsdiensoffisier.		
Taak en optrede as saluutoffisier.		

Die taak en optrede van die saluutoffisier

Die saluutoffisier is normaalweg die persoon teenwoordig met die hoogste rang, of iemand aan wie hy sy reg gedelegeer het.

Omdat ons besig is met opleiding gee ons ook jeuglede die geleentheid om dié taak te verrig.

Die doel van die saluutoffisier is om namens almal teenwoordig, eer en respek aan die vlag te betoon.

Die optrede by die **buite** vlagseremonies

- Op die bevel "Oë front" stap die saluutoffisier saam met ander aangewese offisiere en tree agter die pale aan. Die saluutoffisier staan links (vanuit die toeskouer gesien) van die seremonieleier, tussen die paal van die landsvlag en die seremonieleier maar 'n tree agtertoe.
- Die saluutoffisier reageer op die bevel wat aan **Die Voortrekkers** gegee word.
- Wanneer die bevel "Ontplooi die vlag" gegee word, tree die saluutoffisier vorentoe. Sodra die Nasionale vlag oopval, salueer die saluutoffisier en hy hou die saluut vir die volle duur van die sing van die Nasionale Lied.
- As die Nasionale Lied klaar gesing is, sluit die saluut en tree die saluutoffisier weer 'n tree terug na sy posisie.
- By 'n strykingseremonie word die saluut geneem na die bevel "Stryk die vlag."
- Die saluutoffisier tree vorentoe soos in die geval van die hysing.
- Die saluut word gehou vir die volle duur van die sing van die Nasionale Lied.
- Sodra die lied klaar gesing is, sluit die saluut en die saluutoffisier tree terug na sy posisie.

Die optrede by die **binne** vlagseremonies.

- By die **binne** seremonies tree die saluutoffisier links (vanuit die gehoor gesien) op die "verhoog" aan terwyl die seremonieleier regs aantree.
- Die saluutoffisier reageer op die bevel "Vlagdraers aantree" en stap uit die gehoor waar hy gesit het na die "verhoog". Neem sy plek in op die linkerkant van die "verhoog" sodat hy nie in die pad van die vlagdraers sal wees nie.
- Die saluutoffisier bly op aandag staan

- Op die bevel "Presenteer die vlag" word die Nasionale Lied aangehef en saam daarmee word die saluut geneem. Hy salueer vir die volle duur van die Nasionale Lied.
- Die saluutoffisier bly op die "verhoog" tot aan die einde van die seremonie wanneer die seremonieleier die bevel "op die plek rus" gegee het.

Die Godsdiensoffisier

Dit is die persoon wat tydens 'n vlaghysing of 'n vlagpresentering die skriflesing waarneem.

Tydens 'n vlaghysing:

- Die godsdiensoffisier tree saam met ander aangewese offisiere, op die bevel "oë front" aan.
- Die godsdiensoffisier neem sy plek in regs van die seremonieleier, halfpad tussen die seremonieleier en die vlagpaal met die Voortrekkervlag, maar 'n tree terug.
- Die godsdiensoffisier voer alle bevels saam met **Die Voortrekkers** uit.
- Tydens godsdiens, tree die seremonieleier 'n tree agtertoe en die godsdiensoffisier beweeg een tree vorentoe.
- **Die Voortrekkers** staan nou op die plek rus terwyl gelees word, wanneer die godsdiensoffisier sê "Kom ons bid" neem almal die gebedshouding (Voete in die aandagposisie, dogters en dames vat hande voor saam, seuns en manshande langs die sye. Almal buig koppe. Bly so tot met "Amen" keer terug na op die plek rus- posisie) in vir die duur van die gebed. Nadat "amen" gesê is kom almal weer op die plek rus.
- Die godsdiensoffisier tree terug, die seremonieleier tree weer 'n tree vorentoe en gaan met die seremonie voort.

Tydens die vlagpresentering

- Die godsdiensoffisier bly in die gehoor sit totdat die seremonieleier hom vra om na vore te kom.
- Hy neem die godsdiens waar en gaan op sy eie terug na sy sitplek terwyl die seremonie voortgaan.

4 DIE GESPREKSLEIER

1. Teen hierdie tyd ken jy al die reëls en betekenis van die Voortrekkerkode. Jy gaan nou die geleentheid kry om deur middel van gesprekke te bepaal hoe hierdie reëls jou besluite en optrede kan rig.
2. Kyk eers na die riglyne hier onder oor die optrede van 'n gespreksleier en 'n deelnemer. Maak seker dat jy dit verstaan en kan toepas.

As jy die gespreksleier is:

1. Maak seker dat jy weet waaroor jou onderwerp handel.
2. Dink eers en praat dan.
3. Gee aan elkeen in die groep geleentheid om deel te neem.
4. Betrek ook die teruggetrokke een.
5. Maak die "baie prater" op 'n mooi manier stil.
6. Behou oogkontak met jou groep.
7. Luister na elke spreker, maar sorg dat die gesprek wel vorder.

8. Stuur die gesprek terug na die onderwerp as julle afdwaal.
9. Moenie toneel speel nie, wees jouself.
10. Moenie antwoord wat jy dink die paneel wil hoor nie. Gee jou eerlike mening.

As jy deel van die groep is:

1. Dink voor jy praat.
2. Moenie ander in die rede val nie.
3. Jy mag maar verskil van die ander.
4. Luister goed na wat ander sê.
5. Fokus jou redenasies rondom Afrikanerskap, Burgerskap en Christenskap.
6. Dit is nie verkeerd om 'n ander se standpunt te aanvaar nie, ook nie om van mening te verander nie, mits jy nie 'n draadsitter word nie.

Deur gereeld besprekings oor verskillende sake, met jou span of gesinslede te hou, kan jy hierdie dinge oefen.

1. Hier is enkele situasies wat julle as span of groep kan bespreek. Onthou om die tien reëls van die Voortrekkerkode en die Bybel as basis vir jou standpunte te gebruik.

Jy is gewoon om Sondae saam met jou ouers kerk toe te gaan. Jou maats verwag egter van jou om sommige Sondae 'n rede uit te dink waarom jy nie kerk toe hoef te gaan nie maar saam met hulle in die winkelsentrum te gaan rondloop. Wat is die korrekte manier om hierdie saak te hanteer.

Jou pa weier dat jy saam met 'n maat na 'n laataand fliek mag gaan. Jy wil graag gaan maar wil ook nie jou pa kwaadmaak nie. Wat staan jou nou te doen.

Jou beste maat vertel aan jou dat hy geld vir kompakskywe uit sy ma se beursie gehaal het. Sy ma vermis die geld maar by navraag het jou vriend gesê hy weet niks daarvan nie. Wat behoort jou optrede in hierdie geval te wees.

2. Dink nou aan nog 'n paar situasies, miskien werklike gevalle, om met jou span te bespreek. Sodoende kry julle die geleentheid om:

mekaar raad te gee.

van mekaar te leer.

jou christelike waardes toe te pas

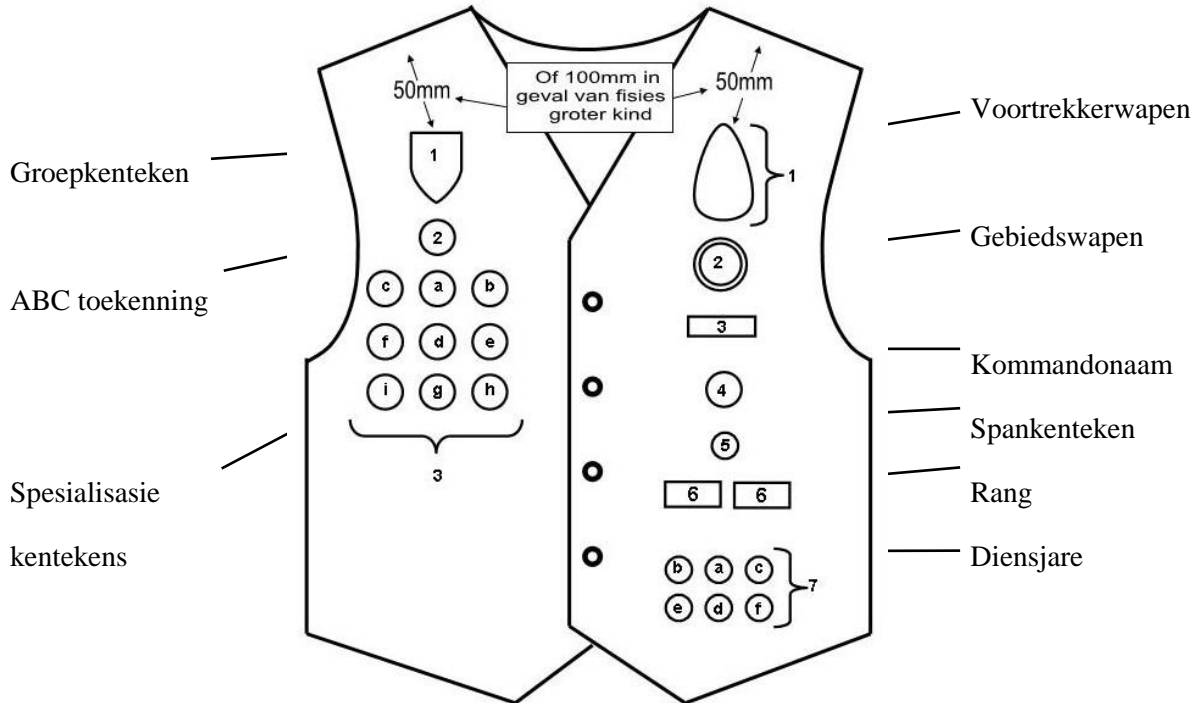
te oefen hoe om die kode in die daaglikse lewe toe te pas.

ervaring op te doen om as gespreksleier op te tree.

ervaring op te doen om as deel van 'n gespreksgroep op te tree.

op jou voete te dink, besluite te neem en om standpunt in te neem.

5 VOORTREKKERDRAG EN KLEURSTELSEL

Laat 10mm tussen kentekens

1. Bespreek die volgende:

- Hoe kan jy 'n voorjuk van die ander jukke onderskei?
- Wat was die doel van die hak aan die een skei van die voorjuk
- Wat beteken die uitdrukking " om tou op te gooi"
- Skryf nog twee uitdrukkings hier neer wat hul ontstaan aan die Groot Trek te danke het
 - 1
 - 2
- Skryf die kleurstelsel van *Die Voortrekkers* in die regte volgorde in die blokkies neer.....

--	--	--	--	--	--	--	--

EK AS AFRIKANER

1 TRADISIONELE SPELE EN DANSE

1.1 BESPREEK IN JOU EIE WOORDE WAT TRADISIONEEL BETEKEN.

1.2 WAT IS DIE VERSKIL TUSSEN VOLKSPELE EN VOLKSDANSE?

Volkspele: Dit is sierlike dansbewegings uitgevoer volgens 'n vasgestelde patroon. Die dansers is in vasgestelde drag geklee en volksliedjies word as begeleiding saam gesing.

Volksdanse: (Boeredanse) Is danse wat uit die volk ontstaan het en word gewoonlik op musiek uitgevoer. Dit is danse soos die kadriel, kontradans, vastrap, polka en wals. Die jongklomp het ook begin met groepspele op maat van die musiek.

- Doen twee volkspele.
- Doen twee volksdanse.

1.3 WAT IS DIE VERSKIL TUSSEN TRADISIONELE SPELETJIES EN BOERESPORT?

Tradisionele speletjies: Speletjies wat van geslag tot geslag oorgedra word. Byvoorbeeld vroteier, kennetjie, blikbord, derdemannetjie, hakke krukke, Adam en Eva en Wolf Wolf, hoe laat is dit?

Boeresport: Dis georganiseerde kompetisie speletjies. Byvoorbeeld sakresies, driebeenresies, aartappel en lepelresies, toutrek, kussinggeveg, kruiwastoot en eiergooi.

- Neem deel aan twee boeresport items.
- Speel twee tradisionele speletjies.

2 DIE AFRIKAANSE TAAL

2.1 MERK DIE LANDE WIE SE TAAL 'N GROOT INVLOED OP AFRIKAANS GEHAD HET.

Frankryk	Amerika	Duitsland	Maleisië
Engeland	Italië	Australië	Portugal
Nederland	Griekeland	Spanje	Israel

Bespreek die volgende:

- Wanneer is die Bybel die eerste keer in Afrikaans vertaal?
- Wat was die eerste Afrikaanse koerant se naam?
- Waarom is die Taalmonument in die Paarl opgerig?
- Hoeveel amptelike landstale word erken in die 1994-grondwet van die RSA?
- Hoeveel amptelike landstale word erken in die 1990-grondwet van Namibie?

2.2 TAALSTIGTERS

Arnoldus Pannevis

C.P. Hoogenhout

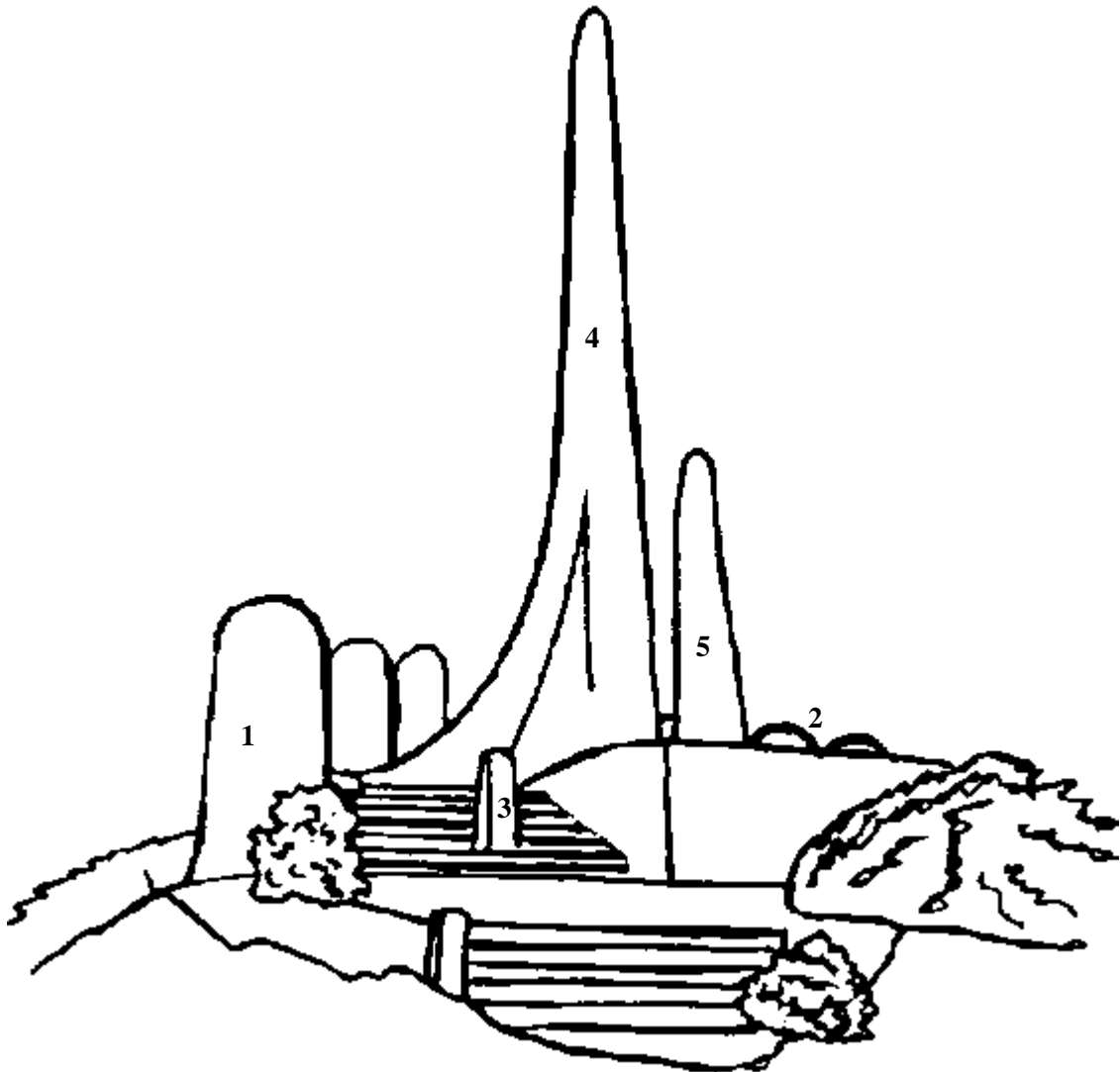
S.J. du Toit

2.3 DIE TAALMONUMENT EN DIE SIMBOLIEK DAARVAN.

- Die Taalmonument in die Paarl is op 10 Oktober 1975 ingewy.
- Die groot suil is 57 meter hoog en die monument is gebou van gehamerde gegote beton wat mooi saamsmelt met die rotse van Paarlberg.
- Mnr. Jan van Wyk was die argitek van die Taalmonument.
- Die simboliek van die taalmonument is:
 1. Die drie kleiner suile links van die trap aantrede verteenwoordig die tale en kulture van die weste waaruit Afrikaans ontstaan het. Die suile word korter soos hulle invloed afgeneem het en Afrikaans op sy eie verder groei.
 2. Die podium regs met drie rondings daarop, verteenwoordig die tale en kulture van Afrika hier teenwoordig tydens die wordings- en groeiproses van Afrikaans.
 3. Die enkel klein suil op die trap aantrede erken die bydrae wat die Oosterse tale gemaak het.
 4. Die 57m hoofsuil is Afrikaans vandag. Dit is bo oop, wat daarop dui dat die taal steeds groei. Direk onder en binne die hoofsuil is 'n borrelende fontein wat verdere groei simboliseer.
 5. In dieselfde lewegewende waterpoel staan die Republieksuil, gerig na die hinterland van Afrika, in 'n houding van tweespraak.

By die trapaantrede is die geskiedkundige woorde van J H Hofmeyer (Onze Jan) in brons “**Dit is ons erns**” letters aangebring.

- Bespreek hoe julle as span ons taal gaan respekteer en suiwer hou aan die hand van die Voortrekkerkode (reel 4)
- Probeer om met klei, gips of papierpap 'n replika van die taalmonument te bou. Bespreek die simboliek.

3 HELDE

3.1 'N HELD IS 'N PERSOON WAT HOM DEUR GROOTSE DADE OF EDELE EIENSKAPPE ONDSKEI.

3.2 VERTEL DIE VERHAAL VAN JAPIE GREYLING EN DANIE THERON. BESPREEK HOEKOM HULLE HELDE WAS.

Kry prente of teken jou held:

MY HELD UIT DIE BYBEL:	MY HELD UIT DIE VERLEDE:
REDE:	REDE:
MY SPORTHELD:	MY MUSIEKHELD:
REDE:	REDE:

DIE SPAN SE EIETYDSE HELD:

REDE:

DIE BOODSKAP WAT OORGEDRA WORD:

3.3 HELDE TOEKENNINGS

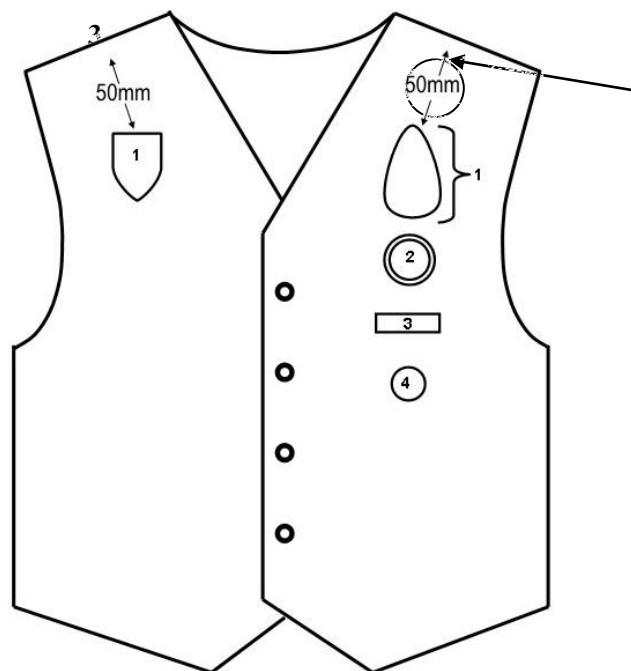
Die toekenning vir dapperheid in Suid-Afrika word die Mendi Dekorasie genoem.

Die Dekorasie vir dapperheid in Namibië is die Namibiese Kruis vir Dapperheid Goud, Silver, of Brons.

3.4 REDDINGSBOEI

Vir 'n dapper daad ken *Die Voortrekkers* die REDDINGSBOEI toe.

Die Reddingsboei is die enigste kenteken wat hoër as die Voortrekkerwapen gedra mag word.

Reddingsboei

EK AS LANDSBURGER

DIE GESKIEDENIS VAN ONS LAND EN VOLK

1 Die Anglo Boere Oorlog (TWEEDE VRYHEIDSOORLOG)

'n Boervrou kyk hoe haar huis tydens die Verskroeiende aarde beleid afgebrand word

Boere in die veld

Tommies wat met 'n kanon aanval.

Na die oorlog het baie terugkeer na hul plase net om deurtotale verwoesting en grafte begroet te word.

2 LEES EN GENIET OOK DIE VOLGENDE BOEKE:

Penkoppe van die Tweede Vryheidsoorlog 1899 – 1902 Marais, P.

Hierdie boek bespreek die ervaringe van seuns in die oorlog. Party tot die ouderdom van 19 jaar en selfs so jonk as 13 jaar. Daar is onder andere 'n verhaal van vyf penkoppe wat 'n Engelse patrollie van 30 perderuiters uitoorlê en vyf konvooiwaens buit.

Melding word ook gemaak van 'n hond, Vedoel, wat 'n uitstekende wag was. Hy het die burgers gewaarsku, nie deur te blaf nie maar deur op hulle te trap.

Lees ook van 'n dapper penkop wat sy lewe ingeboet het om sy kommandant te red.

Daar is ook die jong meisie wat, deur te sing, haar vriend help ontsnap het.

Die Ruiter in die nag en **Die Kleingeld kommando**. Mikro

Boere-offisiere. Malan, J

Bevat biografiese inligting oor die Boere-offisiere.

Die Tweede Vryheidsoorlog 1899 – 1902 Scholtz, G.D.

So het hulle gesterf. Jooste, G. & Oosthuizen, A

Hierin is inligting oor die teregstelling van die Kaapse rebelle en die burgers in die Boererepublieke. Die omstandighede rondom die teregstelling van Gideon Scheepers word onder andere breedvoerig daarin toegelig.

Engel uit die klip. Opperman D.J. "Gebed om die Gebeente"

Hierdie is 'n gedig wat Opperman oor Gideon Scheepers geskryf het. 'n Reël uit hierdie gedig, "...hy leef in hierdie land nou ewig en altyd!" verskyn op 'n gedenksteen vir Scheepers op die Murrayburg-pad net buite Graaff-Reinet.

Uitdaging & Antwoord. Jackie Grobler

'n Vars perspektief op die evolusie van die Afrikaners.

Gezina en die Bruin Wind. Maretha Maartens

'n Verhaal met terugflitse uit die Anglo Boere Oorlog

Besoek ook julle biblioteek want daar is nog baie meer boeke oor hierdie onderwerp.

3 ANGLO BOERE-OORLOGLEIERS

Gen PJ Joubert

Christiaan de Wet

Paul Kruger

De La Rey

Danie Theron

Pres Steyn

Louis Botha

Jopie Fourie

Gen CF Beyers

Manie Maritz

GRAAD 7

TOEKENNINGS IN GRAAD 7

1 'N SKEI OF 'N JUK VIR GETROUE BYWONING.

2 DAGBREEK GRAADWIELKENTEKEN

- Hierdie kenteken is een van die vereistes om te kan kwalifiseer vir Voorslag.
- Die kenteken word verwerf deur die jaar se voorgeskrewe werk volledig af te handel voor inskrywing vir Voorslag.
- Die kenteken word in sy eie ry, in die middel, onder al die ander graadwielkentekens op die erkenningsbaadjie aangewerk.
- Die kenteken moet reeds voor die Voorslagkamp aangewerk wees.

3 VOORSLAGKENTEKEN

- Die Voorslagkenteken is 'n Nasionale toekenning en die Voorslagkamp word deur die Gebied gereël.
- Die volgende Voorslagkentekens kan toegeken word: Brons, Silber of Goud.
- 'n Sertifikaat en 'n rapport word saam met die kenteken uitgereik.
- Die Voorslagkenteken word 10mm onderkant die Groepkenteken op die Verkennererkeningsbaadjie vasgewerk.
- Die Voorslagkenteken word op die Verkennerdrag gedra totdat dit met die Hoofleierswag-/Presidentverkennerkenteken vervang word.

EK AS MENS

1 MY PERSOONLIKHEID

Geen twee persone is eenders nie. Elke mens is uniek geskape. Sedert die tyd van Adam en Eva in die tuin van Eden was daar nog nooit twee mense wat presiese spieëlbeelde van mekaar was of is nie. Nie eens identiese tweelinge is so eenders dat hulle in geen opsig van mekaar verskil nie.

Opdrag

Toets jou uniekheid prakties!

Staan twee-twee met julle gesigte na mekaar gedraai. Een van julle is 'n spieël en die ander een 'n akteur. Die akteur doen 'n reeks bewegings wat die spieël so noukeurig as moontlik moet namaak. Daar is geen beperkings op die bewegings van die akteur nie, want hy staan voor 'n vollengte spieël. Lag is toelaatbaar, maar nie gesels en kommentaar lewer nie.

Ruil na 'n rukkie die rolle om.

Beantwoord die volgende vrae nadat julle albei 'n beurt gehad het.

- ❖ *Hoe het jy gevoel om so identiteitsloos soos 'n spieël te wees?*
- ❖ *Was dit maklik om akteur te wees? Hoekom? / Hoekom nie?*
- ❖ *Wie van die twee wil jy graag wees?*
- ❖ *Was jy al in 'n situasie dat jy soos ander moes optree?*
- ❖ *Is daar iemand wie jy graag wil wees? Hoekom?*

Uit hierdie oefening kom 'n mens agter dat dit nie maklik is om iemand anders te wees nie. Dit is altyd beter om jousef te wees. Dit is soos God wil hê dat jy moet wees. Soms is dit moeilik, veral as sake nie volgens jou siening reg uitwerk nie.

Ander mense se optrede teenoor jou en wat hulle van jou sê, vorm sekere prentjies van hoe jy jousef “sien”. Dit kan negatief of positief wees en kan jou gedrag en optrede beïnvloed.

Vermyn of voorkom slaggate soos:

Om jousef as “klein” (minderwaardig) te sien.

Om jousef as “groot” te sien. Dit kan lei tot hoogmoedigheid.

Ons het ook nie net een beeld van onself nie, maar verskillende beelde wat saam die selfkonsep genoem word. Kyk na die volgende moontlikhede:

1.1 SELFKONSEP

Akademiese beeld	Ek snap (verstaan) maklik.	Ek moet hard leer.
Liggaamsbeeld	Ek is tevrede met my lyf.	Ek sal graag 'n paar dinge wil verander.
Selfbeeld	Ek hou van myself.	Ek hou nie van myself nie.
Sosiale beeld	Ek het baie maats.	Ek het nie baie maats nie.
Gesinsbeeld	Ek het 'n gelukkige ouerhuis.	Ek het 'n minder gelukkige ouerhuis.
Godsbeeld	Ek is seker dat ek 'n kind van die Here is.	Ek is nie seker of ek 'n kind van die Here is nie. / Ek is nie 'n kind van die Here nie.

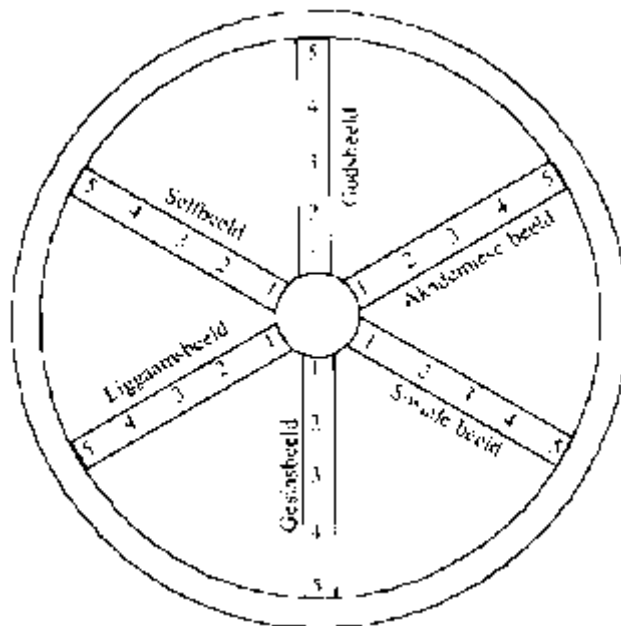
Hierdie beelde bepaal uiteindelik wie jy is. Kom ons wees meer prakties.

Neem die wiel hieronder en maak 'n merk op die syfer wat op jou van toepassing is. Doen elke speek apart en wees baie eerlik. Dink oor jou besluit.

Verbind nou die merkies met mekaar.

Jy sal nou vind dat jou wiel dalk nie so mooi rond is soos jy sou wou hê nie en dus nie so lekker glad kan beweeg nie.

Aangesien 'n mens jousef soms te kras oordeel, noem een positiewe eienskap van elke spanlid.

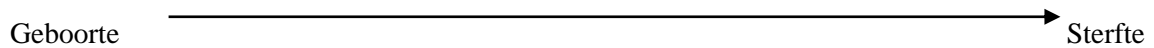
*Wees eerder 'n eerstehandse weergawe
van jouself
as 'n tweedehandse weergawe
van iemand anders.*

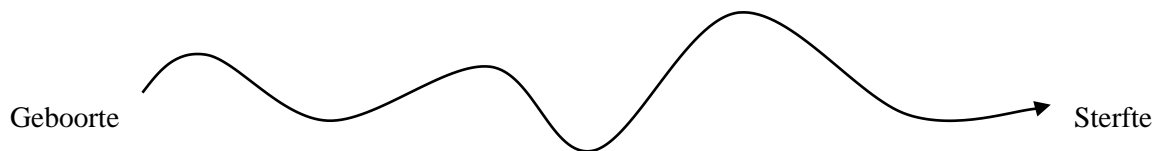
*Niemand kan jou, sonder jou
toestemming, minderwaardig
laat voel nie*

1.2 MY LEWENSLOOP

Elke mens se negatiewe of positiewe siening van homself word bepaal deur alles wat met hom gebeur en hoe hy dit beleef en **hanteer**. Hierdie belewenis is telkens uniek. Geen twee mense beleef dinge wat met hulle gebeur op dieselfde wyse nie. Die een persoon kan sy been breek en dit as 'n volkome blaaskans beskou, terwyl die volgende persoon 'n soortgelyke gebeurtenis as uiters traumaties en verpletterend ervaar. Ons beleef nooit enigiets wat met ons gebeur as “gevoelloos” of “neutraal” nie. Die enigste keer wat ons lewensloop reguit loop, is die dag waarop ons gebore word of die dag waarop ons doodgaan.

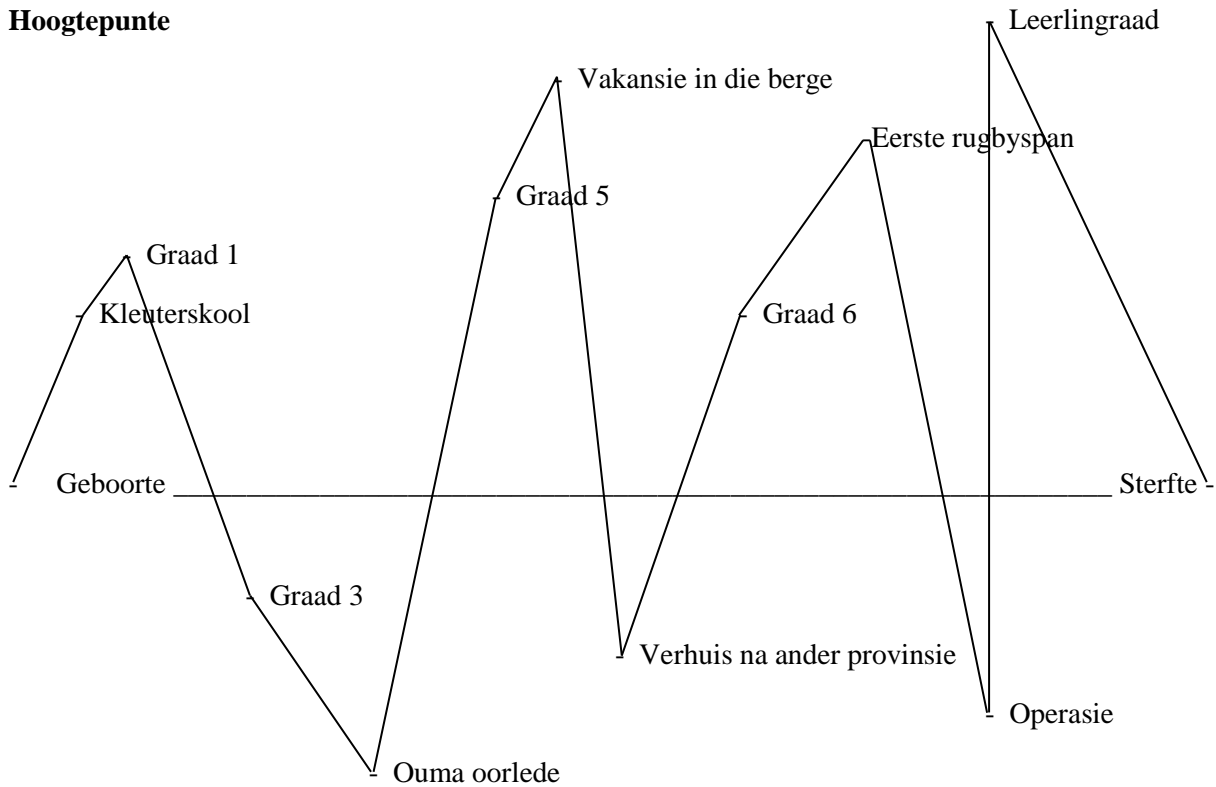
'n Lewenslyn loop normaalweg op en af. Alles wat met ons gebeur, beleef ons as goed of sleg, mooi of lelik, lekker of aaklig.

Jou lewenslyn het selde sulke sagte op- en af kurwes. Dit het normaalweg skerper hoogte- en laagtepunte. Die pieke en dale op jou lewensloop gaan afhang van hoe positief of hoe negatief jy bepaalde gebeurtenisse en omstandighede beleef. Hier volg 'n voorbeeld van Karel se lewenslyn.

Gebruik die bogenoemde gebeure om, soos Karel, 'n grafiek van jou eie lewensloop saam te stel.

Hoogtepunte

Laagtepunte

Maak 'n lys van die gebeure in jou lewe wat jy as aangenaam ervaar het en 'n lys van die gebeure wat minder aangenaam was.

AANGENAME GEBEURE	HANTERING VAN GEBEURE

MINDER AANGENAME GEBEURE	HANTERING VAN GEBEURE

As daar dinge in jou lewe gebeur het, wat minder aangenaam is, en wat jy met iemand wil bespreek, vra jou offisier om jou te help om 'n persoon te identifiseer om jou te help om die gebeure te verwerk.

Wat met my gebeur is minder belangrik as hoe ek dit hanteer.

**Wat ook al met my gebeur, die Here is in beheer.
Ek het 'n keuse om positief te bly, of negatief te gly.**

1.3 MY GESIN

Van al die mense met wie ons in verhoudings staan, is ons ouers seker die belangrikste. Ons bring so 'n groot deel van ons tyd saam met hulle deur en hulle is uitgesonder en aangestel om ons primêre opvoeders te wees.

A Skryf al die positiewe bydraes neer wat jy meen jou ouers tot in hierdie stadium in jou lewe gemaak het.

B Skryf die negatiewe ervarings wat jy tot dusver in jou verhouding met jou ouers beleef het, neer. Bespreek moontlike oplossings vir die negatiewe ervarings.

C Noem twee dinge wat binne die gesin wrywing kan veroorsaak. Bespreek moontlike oplossings vir die gesin se wrywings.

D Hier is 'n paar wenke om in gedagte te hou wanneer opinies verskil:

Moenie te **hard probeer** om te bewys dat jy reg is nie.

Vermy die woorde "Jy is verkeerd" - gebruik liever iets soos "ek mag verkeerd wees, maar dit is my mening dat" of

"Ek mag verkeerd wees, maar kom ons gesels daaroor....." of

"Daar steek tog iets in wat jy sê....." of

"Jammer, maar ek verskil van jou"

Vermy die woord "Jy..."

Erken wanneer jy verkeerd is. Dit maak van jou 'n beter mens.

Jy mag sê: “Ek is **jammer!**”

Onthou die Bybel sê: 'n Sagte woord keer die grimmigheid af en laat die woede bedaar.
Spreuke 15:1 (1983 vertaling)

Lees 1 Korintiërs 13, (1983 vertaling) maar van vers 4-7 vervang die woord "liefde" met "ek"

**Waar liefde is, is daar respek, vertroue,
verdraagsaamheid en aanvaarding.**

Leef dit uit.

E Situasies binne jou gesin.

Bespreek die volgende situasies en sê hoe jy sal optree indien **jy die ouer is**.

Janine, jou skool
het alweer oor jou
gedrag geskakel.
Wat gaan jy
daaromtrent doen?

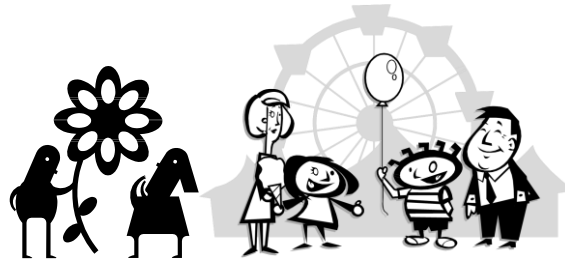
My maats kry al 'n
toelaag om hulle eie
klere te kan koop maar
julle dink ek is nog te
klein.

Ek wil nie kategeese
bywoon nie.

Haai pa, gee dan tog so
'n paar rand. Ek en die
“boys” wil 'n paar goed
kry vir 'n “party”

Ma verstaan alweer nie.
Almal gaan na die
sokkie by die hoërskool
en hoef eers 11 uur tuis
wees.

*Ek kan niks met my
selfoon doen nie. Ek
moet 'n nuwe een hê,
want almal lag vir my.*

**Dit is liefde en teerheid,
Deernis en bewondering,
Aanmoediging en waardering,
Wat die mooiste in menswees laat groei.**

2 MY HERKOMS

Net soos elkeen van ons 'n naam en 'n van het, net so het elkeen van ons 'n bepaalde herkoms (geskiedenis). Jy behoort iewers en jy het 'n identiteit. Jy het 'n voorgeslag en sal hopelik ook eendag 'n nageslag hê.

Neem deel aan die bespreking oor herkoms met jou spanlede en Offisier en vul daarna die inligting in wat van jou gevra word. As jy moeite gedoen het om al die bewysstukke te bekom en die opdrag uit te voer, kan 'n hele nuwe wêreld vir jou oopgaan.

Bewysstukke kan artikels, foto's, sertifikate, speelgoed of klere wees wat herinner aan dit wat al gebeur het op plekke waar jy al in jou lewe was. Vra jou ouers om te help en soek twee dinge wat 'n storie oor jou verlede (geskiedenis) vertel. Skryf iets oor elkeen van hulle op 'n kaartjie en sit dit by die artikels.

Nou kan al die spanlede hulle artikels na 'n spanbyeenkoms bring sodat julle daarvoor kan gesels en herinneringe kan uitruil.

Gesels met jou ouers, kyk na foto's, kaartjies en briewe wat jou lewensverhaal vanaf geboorte tot nou vertel. Verdeel die feite en foto's in jare.

Om die hele oefening, wat sekerlik oor 'n hele paar weke sal strek, meer sinvol te maak sal dit die moeite loon om 'n "joernaal" van jou lewensverhaal te maak.

Jy kan:

- ☺ 'n Klein foto album gebruik.
- ☺ Poskaart grootte kaartjies in 'n mooi houër bêre.
- ☺ 'n Plakboek maak.
- ☺ 'n Konsertina boekie vou.

Gebruik dan elke blad vir 'n jaar van jou lewe. Skryf oor iets besonder wat die jaar met jou gebeur het of plak 'n foto van 'n gebeurtenis of maak sketse wat jou storie vertel. Eindig met iets oor hierdie jaar. Nou mag dit vir jou na werk klink maar oor so 10 of 20 jaar kan dit een van jou kosbaarste besittings wees.

Versamel soveel inligting en foto's as moontlik en voltooi dan die volgende opdragte.

Plak 'n afskrif van jou geboortesertifikaat, hier. (LW – Nie die oorspronklike een nie)

Gelukkig is ons nie alleenmense nie. Elkeen van ons behoort tot 'n groep en het iemand wat vir ons omgee. Versamel die inligting om die volgende te voltooi sodat jy kan sien hoe lyk die familie waaraan jy behoort.

Dit kan baie interessant word om al die gegewens saam met jou ouers en grootouers te versamel. Onthou: die vrou se **nooiensvan**(ma se geboortevan) word telkens ingevul.

Inligting vir die voltooiing van 'n geslagsregister.

1. Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____

2. **Ek is die kind van**

- Vader:** Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____
Sterfdatum en rede _____

Moeder: Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____
Sterfdatum en rede _____

3. **Hulle ouers:**

Vader se ouers:

Vader: Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____
Sterfdatum en rede _____

Moeder: Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____
Sterfdatum en rede _____

Moeder se ouers:

Vader: Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____
Sterfdatum en rede _____

Moeder: Van _____
Volle voorname _____
Geboorteplek _____
Geboortedatum _____
Sterfdatum en rede _____

↳ Kyk of jy by jou ouers en grootouers die volgende inligting kan bekom:

- ❖ Wat is die land van herkoms (stamland) van julle familie? _____
- ❖ Wanneer het julle stamvader na jou geboorteland gekom?

- ❖ Waar in jou geboorteland het hy hom gevestig? _____
- ❖ Wat was sy beroep? _____

↳ Dit is baie lank die gewoonte in sommige families dat die kinders familienaam kry. Kyk op jou geslagsregister of julle familie ook familienaam het.

- ❖ Het jy 'n familienaam? _____
- ❖ Wie se naam was dit? _____
- ❖ Wat is jou volle naam? _____
- ❖ Wat beteken jou naam? _____
- ❖ Het julle 'n familiewapen?

Dit is maklik om die familie en gesin aan mekaar te skakel as ons die beeld van 'n boom met baie takke gebruik. Die takke het almal uit een stam gegroei. Met ander woorde, daar is een bron waarvandaan al die takke hulle lewe kry.

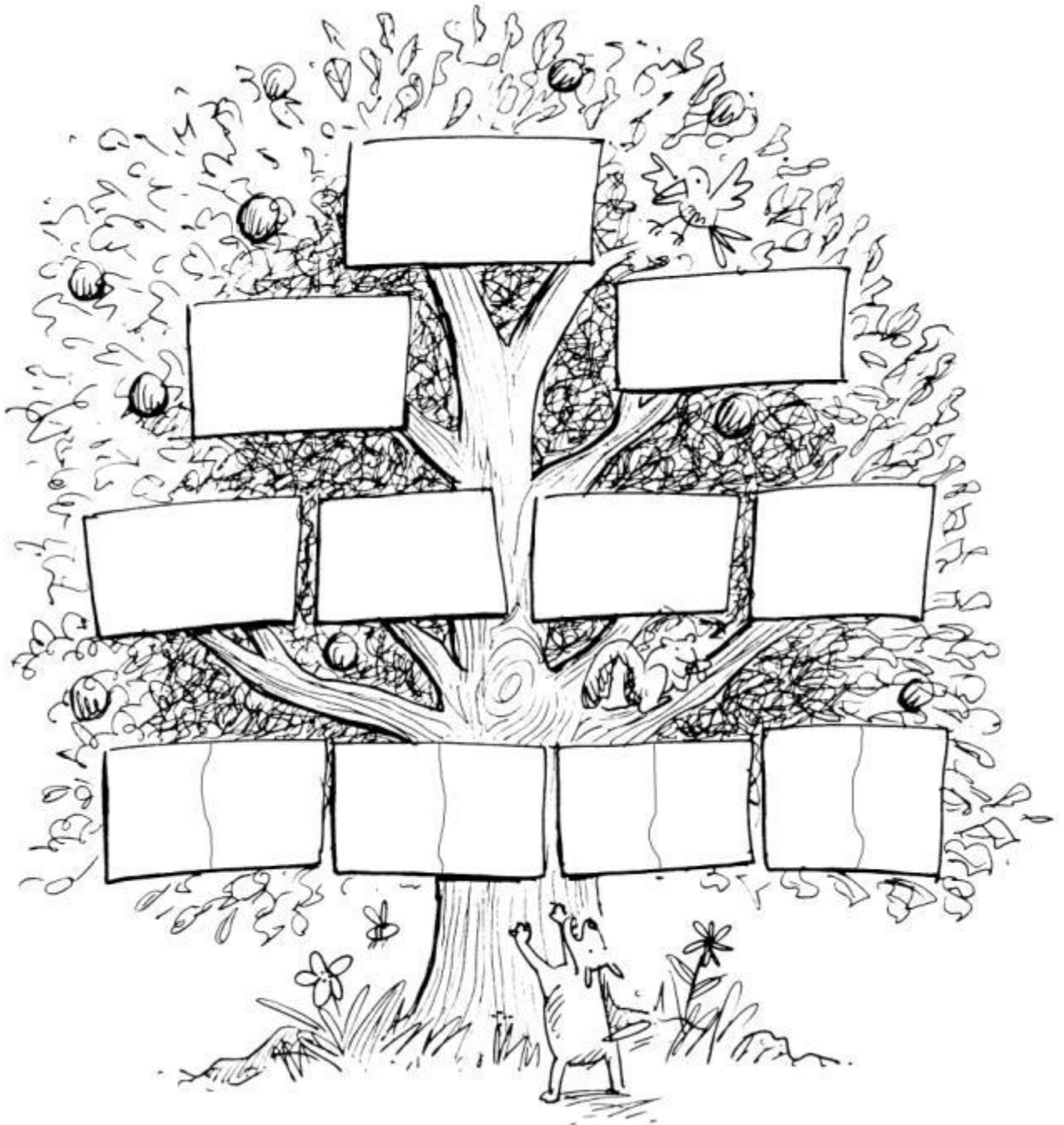
**Dit is altyd lekker om te weet jy behoort aan 'n groep
en
dat daar mense is wat vir jou lief is.**

3 STAMBOOM

Gebruik die bostaande inligting om jou stamboom mee in te vul.

- ❖ Gebruik gekleurde plakkers, skryf jou familieledede se name elkeen op 'n plakkertjie en plak dit dan in die korrekte volgorde op die boom.

As die hoofstuk vir jou interessant was kan jy gerus kyk of jy foto's van jou oupas, oumas, pa en ma kan kry en raam dit dan saam met joune.

Wat beteken die volgende woorde? Maak gebruik van die HAT

- ❖ Stam (Familie) _____
- ❖ Stamboom _____
- ❖ Stamvader _____
- ❖ Stamland _____

4 SELFHANDHAWING

Selfhandhawing moet nie met selfsug verwar word nie. Dit behels nie die aggressiewe aandrang op eie regte nie en verontagsaam nie die regte en behoeftes van ander nie. Om selfhandhawend te wees, beteken om op jou eie regte te staan, maar ook dié van ander te respekteer.

ELKE MENS HET DIE BASIESE REG OM:

- ❖ eie godsdienste en kultuur te beoefen en te bevorder.
- ❖ goed te voel oor homself.
- ❖ foute te maak.
- ❖ te vra wat hy wil hê.
- ❖ 'n mening te hê.
- ❖ te besluit waartoe hy in staat is.
- ❖ so op te tree dat hy sy selfrespek bevorder.
- ❖ met respek behandel te word.
- ❖ “nee” te sê en nie skuldig te voel daarvoor nie.
- ❖ gevoelens te ervaar en uitdrukking daaraan te gee.

Met ander woorde:

Jy het die reg tot enige iets, solank dit nie die regte van iemand anders benadeel nie.

Bespreek hierdie stelling en noem nog voorbeelde waartoe jy die reg het.

Mense is nie eenders nie en juis daarom verskil ons soms so drasties met mekaar dat dit op 'n stryery uitloop. Aangesien ons van mekaar verskil, behoort ons mekaar tot albei se voordeel aan te vul. Die manier waarop jy optree sal bepaal of jy van die verskille 'n geleentheid of 'n verleentheid maak.

Daar is drie maniere waarop mense kan optree:

<u>PASSIEF</u>	<u>SELFHANDHAWEND</u>	<u>AGGRESSIEF</u>
(klem op ander)	(klem op self en ander)	(klem op self)
temerige stem	vaste, seker stem	harde stem
saamgevoede hande	ontspanne hande	wysvinger
skuifelende voete	regop, fier houding	gevoede arms/gebalde vuiste
neergeslane oë	direkte oogkontak	oë blits

Bespreek:

- ❖ Hoe laat 'n **passiewe** persoon jou voel?
- ❖ Hoe laat 'n **aggressiewe** persoon jou voel?
- ❖ Dink jy 'n **selfhandhawende** persoon is altyd suksesvol? Motiveer.

- ❖ Aan die woorde wat mense gebruik wanneer hulle praat, kan jy agterkom of hulle passief, aggressief of selfhandhawend is. Kyk na die lysie en stel vas waar jy inpas.

PASSIEF	SELFHANDHAWEND	AGGRESSIEF
miskien	ek sal	jy beter
ek dink	ek weet	as jy nie
ek wonder	ek voel	pasop
ekskuus	laat ons	jy moet
ek weet nie	wat dink jy?	weet jy nie?
verskoon my van	kom ons	jy moet

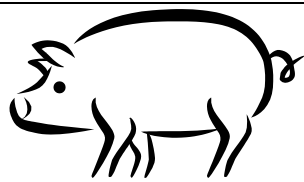
Besluit saam hoe julle in elk van die volgende situasies sal optree:

passief, aggressief of selfhandhawend.

- ❖ 'n Groep waarby jy baie graag wil inskakel sê dat die enigste vereiste om by hulle in te skakel, is dat jy **Die Voortrekkers** moet los. Wat sal jou optrede wees?
- ❖ Jou beste maats nooi jou na 'n partytjie toe. Jy weet hulle gaan baie rook/drink. Hoe sal jy optree?
- ❖ Jy het moeite gedoen om jou huiswerk goed en reg te doen. 'n Gewilde klasmaat vra gereeld voor skool jou boek en skryf alles af. Jy voel dit is nie reg nie en wil weier om dit te doen. Hoe gaan jy te werk?
- ❖ Jy betaal die kassier vir tamaties wat jy vir die Voortrekkerkamp gekoop het. Die tamaties lyk gesond. By die huis sien jy dat die helfte daarvan sleg is. Wat sal jy nou doen?
- ❖ Bespreek ook situasies wat julle reeds beleef het.

5 GROEPSDRUK

- ❖ Dit gaan dikwels by groepsdruk daarvoor dat ons moet bepaal wat reg of verkeerd is. Die norm is dikwels die groep en hoe die groep voel. Indien jy egter self kan uitmaak of iets reg of verkeerd is, sal dit makliker wees om standpunt in te neem, maar as jy onseker is, kyk jy na die groep om jou te help om tussen reg en verkeerd te kies.
- ❖ Groepsdruk is so sterk omdat alle mense 'n behoefte aan liefde en aanvaarding het. God wil oorspronklik hê dat hierdie behoefte vervul moet word in 'n verhouding met Hom. Hy wil hê dat jy sekuriteit daarin moet vind dat Hy jou as unieke kind gemaak het, liefhet en aanvaar. Solank jy nie hiervan oortuig is nie, sal jy meer en meer aanvaarding by mense soek en dalk jouself in die posisie bevind dat die mening van 'n vriend of vriende die dryfkrag in jou lewe word.
- ❖ Om deel te kan wees van sekere groepe, word daar dikwels van jou vereis om byvoorbeeld soos die groep op te tree of aan te trek. Die een wat soms toegee aan die eise van die groep, is dikwels die een wat bang is om “uit” te wees en wat nie 'n eie standpunt het nie. Deur toe te gee, word die aanvaarding van die groep gesoek.
- ❖ **Groepsdruk kan positief of negatief wees.** As jy 'n verskil wil maak, moet jy meer doen as om bloot negatiewe druk te weerstaan! Jy moet positiewe groepsdruk uitoefen. Oefen positiewe groepsdruk uit waar jy ook al gaan. Probeer om elke persoon wat binne jou invloedssfeer kom, aan te moedig om sy omstandighede te verbeter deur op te tree soos sy gewete hom lei. Om teen die stroom te swem, verg baie krag. Dis altyd makliker om eenvoudig saam met die stroom te gaan. Daarom is dit belangrik dat jou beste vriende saam met jou in die regte rigting gaan. Jy moet jouself met die regte soort vriende omring - vriende wat jou daagliks motiveer om vir Christus te leef!

Meng jou met die semels
dan vreet die varke jou op

- ❖ **Verwys ook na Selfhandhawing: basiese regte.**

Hoe kan ek weet of iets reg of verkeerd is.

As jy wonder of iets reg of verkeerd is, vra jouself hierdie vrae. Dit sal jou help om die regte keuse te doen:

↵ Die persoonlike toets (ek)	- Sal ek, deur dit te doen, 'n beter of 'n slegter mens wees?
↵ Die praktiese toets (gebeur)	- Sal dit gewenste of ongewenste gevolge hê?
↵ Die sosiale toets (maats)	- Sal dit ander beïnvloed om beter of slegter mense te wees?
↵ Die universele toets (almal)	- Gestel almal doen dit, kan ek anders kies?
↵ Die skriftuurlike toets (10 gebooie)	- Word dit beslis in die Woord van God verbied?
↵ Rentmeesterskaptoets (talente)	- Sal dit 'n vermorsing wees van my Godgegewe talente?
↵ Die sendingtoets (vertel van Jesus)	- Sal dit die uitbreiding van God se Koninkryk aanhelp?
↵ Die karaktertoets (ek wil)	- Sal dit my sedelik sterker of swakker maak?
↵ Die publisiteitstoets (geheim)	- Sou ek wou hê my vriende en familie moet daarvan weet?
↵ Gesonde verstandtoets (kop)	- Weerspieël dit goeie alledaagse gesonde verstand?
↵ Die gesinstoets (familie)	- Sal dit my gesin eer of onteer?
↵ Die vriendskapstoets (vriende)	- Sal dit in die belang van my maats wees?

**Sal God tevrede
of teleurgesteld wees
met wat ek oorweeg om te doen?**

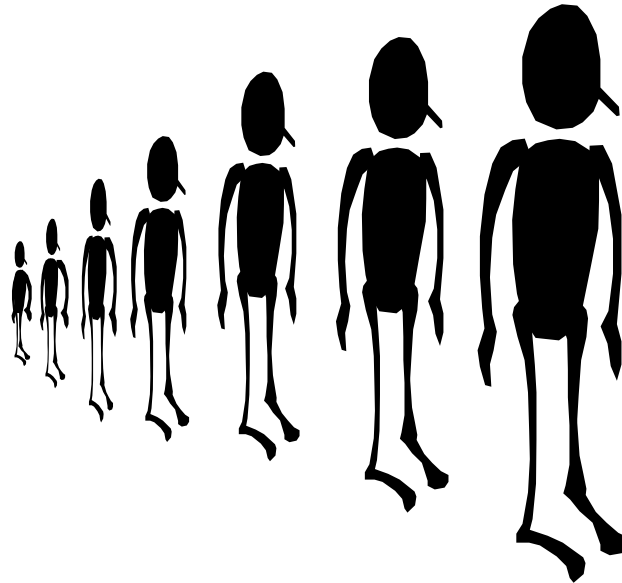
Wat sal Jesus doen?

Hier is nog 'n paar wenke wat jou kan help om groepsdruk te weerstaan:

- ❖ Werk aan jou selfbeeld.
- ❖ Lees en oordink Sy Woord sodat jou gewete opgeskerp kan bly.
- ❖ Bid elke dag.
- ❖ Stel vir jouself 'n gedragskode op.
- ❖ Besluit vooraf hoe jy in die hitte van die oomblik gaan optree.
- ❖ Vermy negatiewe groepsdruk situasies.
- ❖ Wees altyd eerlik met jouself en ander.
- ❖ Oefen positiewe groepsdruk uit.
- ❖ **Lewe voluit vir Jesus.**

Spreuke 18 vers 24: (1983 vertaling)

Maats kan jou breek, maar daar kan ook 'n vriend wees wat nader is as 'n broer.

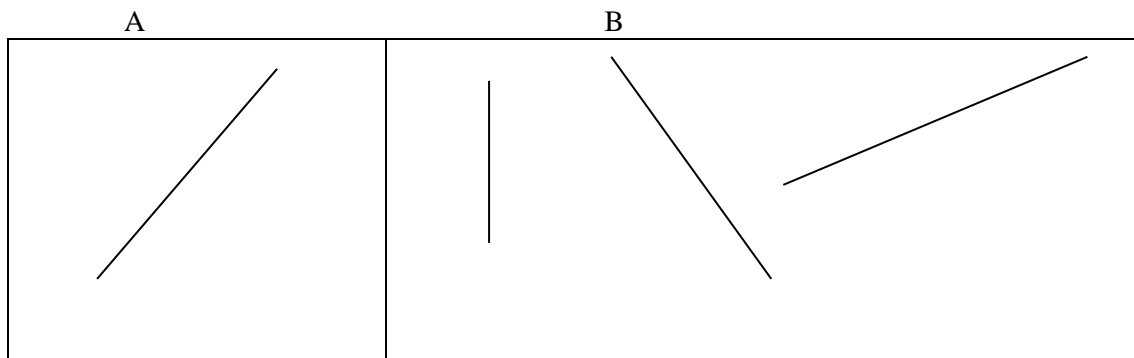
Gee gerus toe aan POSITIEWE groepsdruk

6 MY ONTWIKKELING AS LEIER

- ❖ 'n Leier is 'n persoon wat uit 'n groep mense gekies, uitgesoek, aangewys of versoek is en onderneem het om saam te werk om 'n gemeenskaplike doel te bereik. OF
- ❖ 'n Leier is iemand wat geleende gesag oor 'n bepaalde groep mense uitoefen vir 'n spesifieke doel.
- ❖ Leierskap is die vermoë om volgelinge te trek en lei.

Bespreek die verskil tussen gesag en mag?

Kyk na die volgende twee tabelle. In tabel A is daar een lyn en in tabel B is daar drie lyne. Kies **sonder om te meet**, een van die lyne, in tabel B wat dieselfde lengte het as die lyn in tabel A.

- Wanneer ons aan leiers dink, is dit dikwels aan die akademiese leier of die ou wat sy weg oop kan praat. Ons kry egter leiers op elke gebied van die lewe soos sport, godsdiens, politiek, medisyne, wiskunde, musiek en letterkunde. Dink aan nog 'n paar.
- Kom ons dink bietjie aan die eienskappe van 'n goeie leier. Oor watter eienskappe kan die persoon wat jou lei, beskik. Dinge soos betroubaar, vriendelik, opreg, standpunt kan inneem.

lewenslustig	hardwerkend	opreg
neem standpunt in	betroubaar	geduldig
stiptelik	eerlik	motiveerder
respekteer ander	lei deur voorbeeld	kommunikeerder
delegering	eerbaar	goeie lewenswaardes
selfvertroue	selfdisipline	integriteit
doeltreffendheid	toewyding	deursettingsvermoë

Voltooi en bespreek die eienskappe van 'n leier en 'n volgeling.

LEIER	VOLGELING

6.1 LEIERSKAP:

- Omdat 'n leier 'n groep mense moet lei om 'n spesifieke opdrag georganiseer en gedissiplineer uit te voer, moet hy weet wat hy wil doen en hoe hy dit gaan doen. Die leier moet dus goed voorbereid wees.
- Dit is belangrik om te weet dat 'n leier nie 'n baas is nie, maar bloot 'n persoon wat in 'n spesifieke situasie die leiding neem en saam daarmee die verantwoordelikheid aanvaar vir die taak en die mense met wie hy saamwerk.
- Om goed leiding te gee moet jy ook bereid wees om in ander situasies 'n ander leier se leiding te aanvaar. Leierskap en gesagsaanvaarding loop dus hand aan hand.

6.2 GESAGSAANVAARDING:

- Gesagsaanvaarding beteken om die persoon wat oor jou aangestel is se redelike en billike opdragte uit te voer. Met ander woorde: luister en doen.
- Enige organisasie, skool, huis en span se lede moet na hul leiers luister, anders is daar chaos.

Lei soos jy graag gelei wil word.

Volg soos jy graag gevolg wil word.

- Kies twee van die onderstaande situasies en sê waarom jy in daardie situasie 'n **goeie leier** sal wees.
 - ❖ Kaptein van sportspan
 - ❖ Spanleier
 - ❖ Programleier
 - ❖ Leier van 'n nagmarsgroep
 - ❖ Organiseerder van 'n verkoping
 - ❖ Leier in noodsituasie
 - ❖ Klasleier by die skool
 - ❖ Godsdiensteleier

- Kies nou 'n situasie uit bogenoemde waar jy jousef glad nie as leier sien nie en sê waarom nie.

Noem twee eienskappe waaraan elkeen van die volgende leiers moet voldoen as hulle suksesvol wil wees.

Seremonieleier: _____

'n Sangleier: _____

'n Spelleier: _____

6.3 BESPREEK DIE TAKE EN VERANTWOORDELIKHEDE VAN 'N LEIER ONDER DIE VOLGENDE OPSKRIFTE.

Beplanning _____

Doelwitstelling _____

Delegering _____

Probleemoplossing _____

Kommunikasie _____

Redevoering _____

Motivering _____

Jy gaan nou die geleentheid kry om as leier op te tree deur in beheer te wees van spanspele. Jou Offisier sal help waar nodig.

6.4 ‘N “HELPLYSIE” VIR DIE SPELLEIER

- ❖ Wees goed voorbereid. Weet wat jy wil laat speel en sorg vir die nodige apparaat.
- ❖ Gebruik 'n fluitjie as die groep groot is.
- ❖ Die spelleier moet self entoesiasies wees en dit saam met die groep geniet.
- ❖ Moedig voortdurend aan en gee erkenning.
- ❖ Hou die groep dop om te sien of hulle die spel geniet, staak spel as daar onwilligheid is of voordat hulle verveeld raak.
- ❖ Maak seker dat almal kan hoor as jy praat, en dat almal luister as jy praat.
- ❖ Maak seker dat almal die reëls verstaan, voor jy begin.
- ❖ Doen eers 'n oefenronde as die speletjie onbekend is.

6.5 KEUSE VAN SPELETJIES

- ❖ Die speletjie moet pas by die geleentheid.
- ❖ Die spel moet pas by die ouderdomsgroep waarmee gespeel word.
- ❖ Spele mag verskil wanneer geslagte apart of saam speel.
- ❖ Die plek en beskikbare apparaat sal 'n rol speel by die keuse van spele.
- ❖ Leer gereeld nuwe speletjies aan.
- ❖ Die getal deelnemers sal ook die tipe speletjie bepaal wat gebruik kan word.
- ❖ Wissel bewegingspeletjies met rustiger speletjies af.

EK IN MY OMGEWING

1 STADS- EN DORPSKAARTE

Ons gebruik kaarte om vas te stel waar plekke geleë is en wat die afstande tussen verskillende plekke is. Aangesien werklike afstande te groot is om op 'n kaart aan te bring word 'n kaart volgens 'n bepaalde skaal geteken met ander woorde vir elke 10 km werklike afstand word 2 cm op die kaart aangebring.

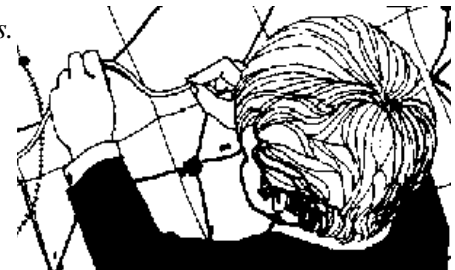
Die skaal is dus: 5km : 1cm
30 km is dus 6cm

Opdrag

Meet die lyne hieronder en bepaal hoe lank die afstande werklik is.

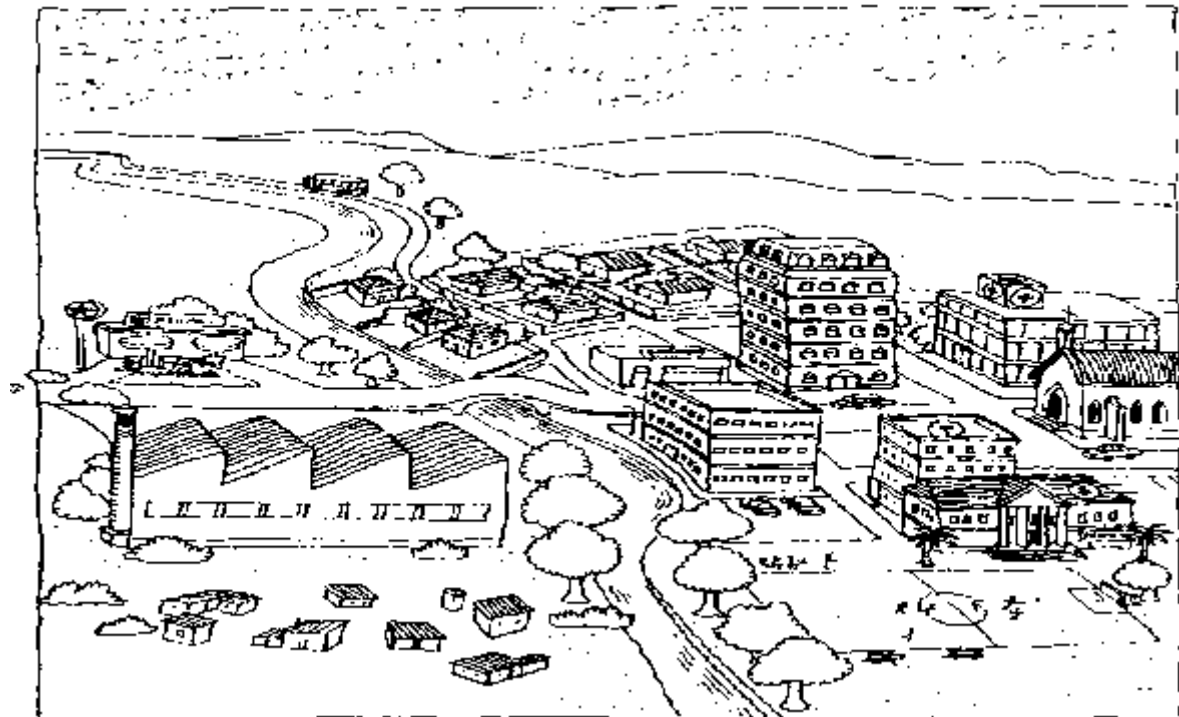
Die skaal is $25\text{ m} = 1\text{ cm}$

1. _____
2. _____
3. _____

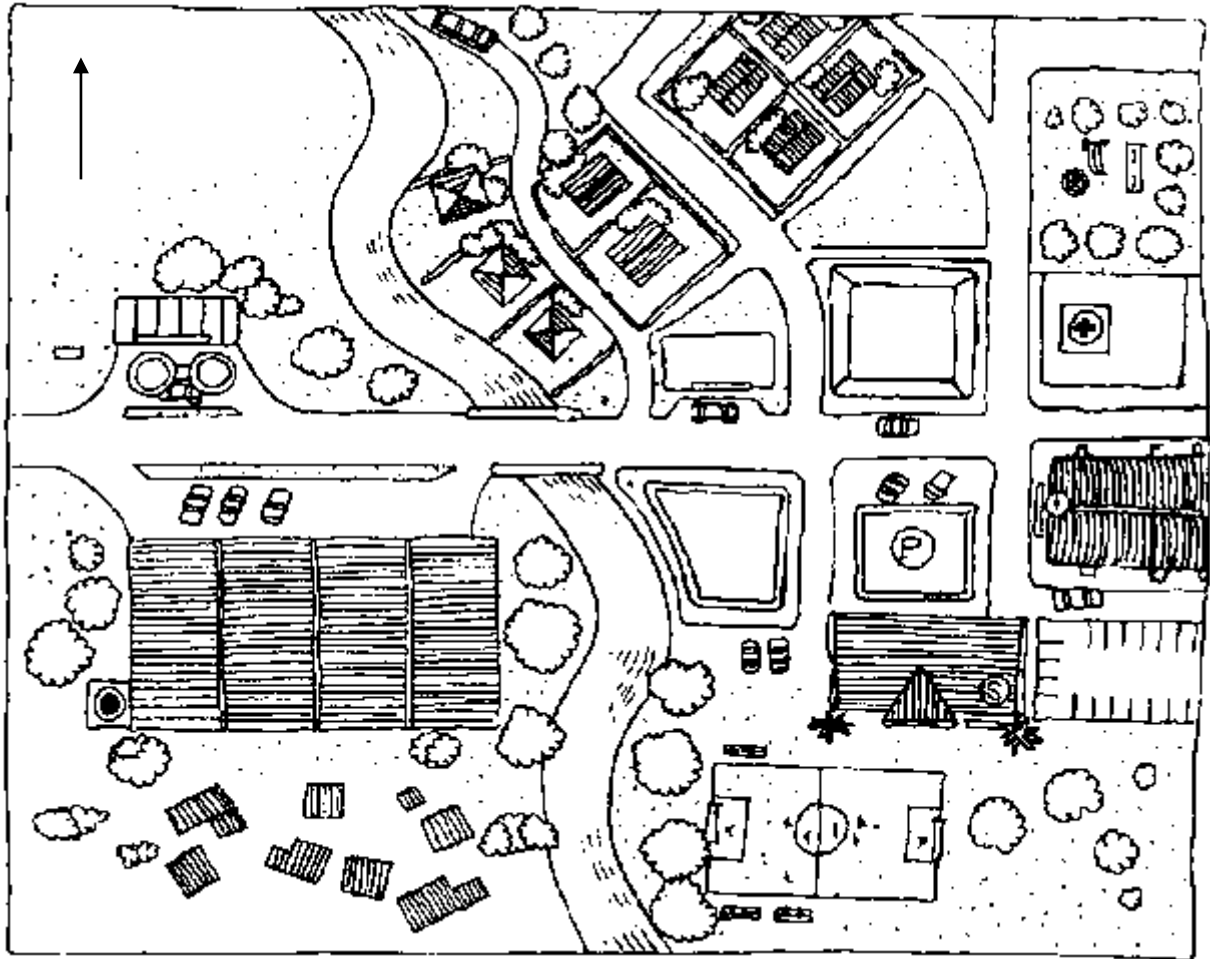
Reguit afstande is dus maklik om te meet, maar afstande met draaie en kurwes gee probleme met 'n liniaal of maatband.

Ons gebruik 'n stukkie tou, plaas dit al op die pad waarvan die afstand gemeet moet word. Merk die begin- en eindpunt op die tou. Haal die tou van die kaart af, plaas dit op 'n liniaal en meet die afstande tussen die twee merkies.

Deur na die lugfoto en sketskaart te kyk, behoort jy die vrae te kan beantwoord.

Sketskaart

Opdrag

- ❖ *Stel vas waar Noord is en dui ook die ander drie hoofrigtings aan.*

Beantwoord nou die volgende vrae:

- ❖ *Merk die kerk op die kaart met die letter **K** en die hospitaal met 'n **H**.*
- ❖ *Wat is langs die hospitaal op die sketsplan wat nie op die foto sigbaar is nie.*
- ❖ *Wat is die kortste pad vir Pieter om van die skool na sy huis te stap. Hy woon in die middelste huis op die rivierwal.*
- ❖ *Watter twee groot geboue is Wes van die rivier.*
- ❖ *Wat is Suid van die motorhawe.*

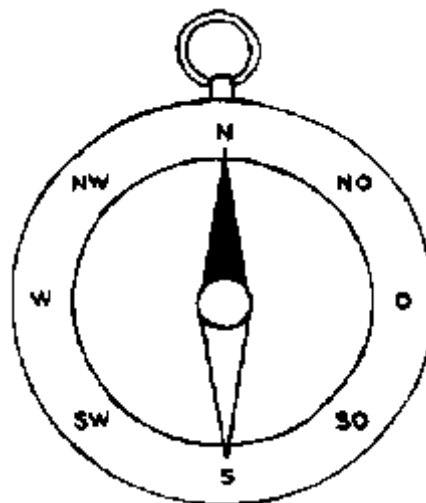
Opdrag

- ❖ *Bekom 'n topografiese kaart van jou omgewing en bepaal waar Noord is.*
- ❖ *Omdat kaarte klein is en baie inligting moet bevat, word van verskillende tekens gebruik gemaak om landmerke soos geboue, paaie, kragdrade, lughawens en riviere aan te dui.*
- ❖ *Bestudeer die legende (dit is die blokkie met die simbole soos genoem) op die kaart om vas te stel watter tekens gebruik word.*
- ❖ *Bespreek die verskillende tekens in die legende en dui op die kaart aan waar dit voorkom.*

METODES OM RIGTING TE BEPAAL**1.1 DIE KOMPAS**

Die kompas is 'n instrument wat dwarsdeur die wêreld gebruik word om rigting te bepaal. Dit is nie 'n uitgemaakte saak waar die eerste kompas gebruik is nie, maar die moderne kompas is die tipe wat deur Lord Thomas Kelvin ontwerp is en bestaan basies uit een of meer gemagnetiseerde staalnaalde wat op 'n saffierbussie draai, omhul deur nie-magnetiese materiaal soos byvoorbeeld koper, glas of plastiek.

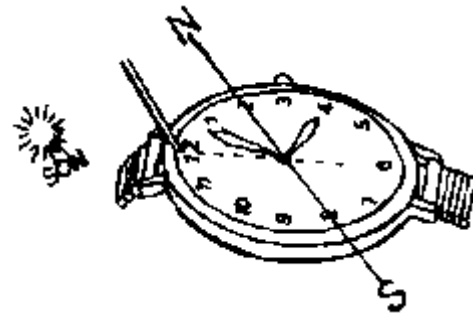
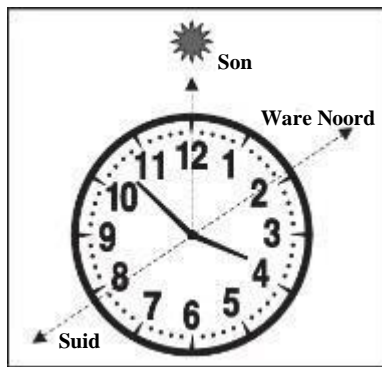
Dit is bekend dat vanweë groot magneetsteen neerslae in Noord-Kanada (net binne die Noordpoolstreek) 'n kompasnaald, indien dit vry draai, in daardie rigting sal neig. Dit noem ons die *Magnetiese Noord*, maar dit is nie die ware Noord nie. In Suid-Afrika wys die kompasnaald ongeveer 17° wes van die ware Noord. In Namibië wys die kompasnaald ongeveer 13° wes van die ware Noord. Dit staan bekend as die magnetiese deklinasie of magnetiese afwyking.

1.2 HORLOSIE EN SON

Gebruik verkieslik 'n horlosie met wysers.

- ❖ *Draai die horlosie sodat die 12 na die son wys.*
- ❖ *Plaas nou 'n dun stokkie vertikaal op die 12en draai totdat die skaduwee daarvan tot oor die 6 strek.*
- ❖ *Trek dan 'n denkbeeldige lyn halfpad tussen die uurwyser en die 12 soos op die skets.*
- ❖ *Hierdie lyn is die Noord-Suid lyn.*

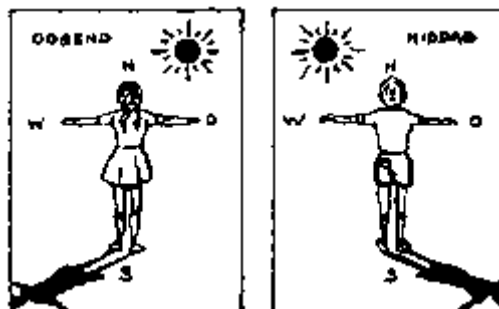
1.3 SKADUWEES

Kom ons kyk na wat ons reeds weet.

- ❖ Die son kom in die ooste op.
- ❖ Die son gaan in die weste onder.

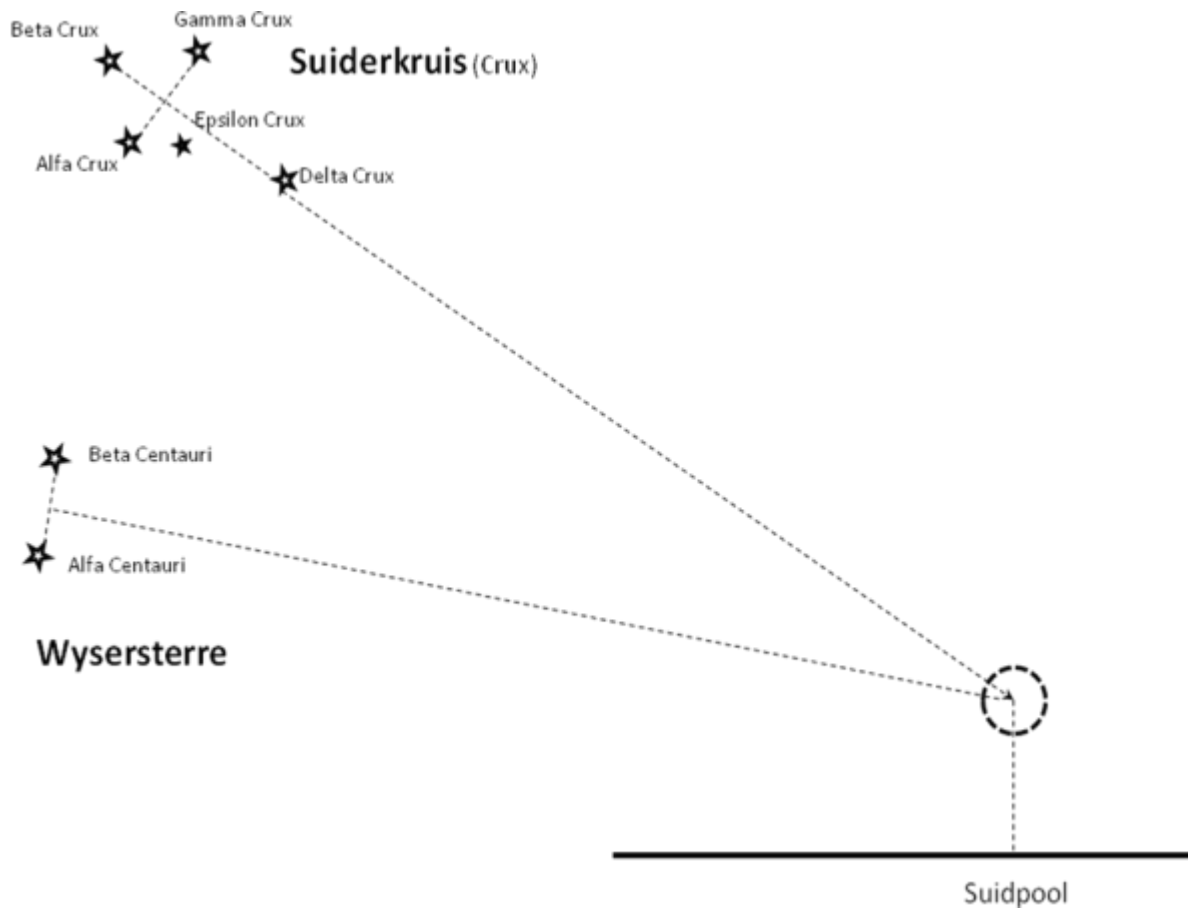
Lig jou arms skouerhoogte met jou regterhand na oos waar die son opkom. Jy kyk nou Noord. Met ander woorde: Jy het reeds die vier windrigtings bepaal.

- ❖ As dit vroeg in die môre is, val jou skaduwee wes.
- ❖ As dit laat in die middag is, val jou skaduwee oos.
- ❖ In die middel van die dag val jou kort skaduwee suid.

1.4 SUIDERKRUIS

Die Suiderkruis bestaan uit sewe sterre, waarvan vier die langwerpige kruis vorm en die ander twee die wysers is om die ware Suiderkruis aan te dui. Verleng die lang as van die kruis met $4\frac{1}{2}$ maal sy lengte (na die lang punt van die kruis). Verbind nou hierdie punt direk af met die horison om Suid te bepaal. (doen dit met jou vinger teen die hemel.)

2 ROETEMARS (NIE ‘N NAGMARS NIE)

Luister goed na wat jou Offisier vertel van die roetemars en wat julle moet doen.

Volg dan die roetemars wat jou Offisier opgestel het deur die stad/dorp of veld.

3 KAMPERING

Al is jy reeds 'n ou kampeerder of al is dit jou eerste kennismaking met Voortrekkerkampe gaan ons vir jou 'n klompie inligting gee wat vir jou in die toekoms waardevol sal wees.

Die van julle wat al 'n paar jaar in **Die Voortrekkers** is, sal al met sommige van die inligting kennis gemaak het.

3.1 WAT IS 'N KAMP?

Dit is wanneer 'n groep Voortrekkers, weg van die huis, vir hulself 'n slaapplek en eetplek asook ander geriewe inrig om oor 'n aantal dae 'n bepaalde program af te handel.

3.2 WAT DOEN VOORTREKKERS OP 'N KAMP?

- ❖ Elke Voortrekkerkamp moet 'n bepaalde doel hê.
- ❖ Daar moet vooraf 'n volledige program opgestel word.
- ❖ Die duur van die kamp en die terrein kan grootliks die program bepaal.
- ❖ Aankoms en vertrektye, opstaan en gaan slaap, etes en verversings, vlagseremonies, godsdienstye, werksessies en aandprogramme moet op 'n program aangedui word. In die program is daar dus tyd vir speel en werk.

3.3 WAAROM KAMP VOORTREKKERS?

- ❖ Om God in Sy skepping te leer ken en dien
- ❖ Om ons kennis uit te brei
- ❖ Om ons maats beter te leer ken
- ❖ Om saam met ander mense dinge te doen
- ❖ Om te leer om leiding te neem
- ❖ Om selfstandig te kan optree
- ❖ Om die natuur te leer ken en geniet

3.4 WATTER SOORT VOORTREKKERKAMPE IS DAAR?

- ❖ Spankampe: Offisiere en spanlede kamp ten minste een nag saam.
- ❖ Kommandokampe: Alle offisiere en spanne kamp saam.
- ❖ Oordkampe: Alle kommando's in die oord kamp saam.
- ❖ Gebiedskampe: Alle oorde in die gebied kamp saam.
- ❖ Nasionale kampe: Alle gebiede in Die Voortrekkers kamp saam.

3.5 WAT IS DIE VEREISTES VIR 'N GOEIE KAMPTERREIN?

- ❖ Dit moet voldoen aan die vereistes van die program.
- ❖ Dit moet bereikbaar wees.
- ❖ Dit moet veilig wees.
- ❖ Skoon drinkwater moet beskikbaar wees.

- ❖ Daar moet genoegsame natuurlike skuiling wees.
- ❖ 'n Gelyke terrein is meer geskik as 'n skuins of klipperige terrein.
- ❖ Die organiseerders moet weet wat die windgevaar, brandgevaar en moontlikheid vir oorstromings is.

3.6 HOE WORD 'N KAMP BEKENDGESTEL?

'n Paar weke voor die kamp word 'n kampbrief saamgestel waarin alle moontlike inligting oor die kamp vervat is. Die brief word gestuur aan die ouers van almal wat die kamp gaan bywoon. Hierdie datums word gewoonlik ook reeds op die jaarprogram aangedui.

3.7 WAT WORD SAAMGENEEM?

Omdat 'n tent nie so gerieflik soos jou kamer is nie en julle 'n hele klomp in die tent sal wees, moet jy nie onnodige of waardevolle items saamneem nie.

- ❖ Kies 'n stewige tas vir jou klere - onthou dit is jou laaikas op die kamp.
- ❖ Maak 'n stewige sak vir jou beddegoed.
- ❖ Maak 'n sakkie waarin jou eetgerei gepak kan word.
- ❖ Merk alle items.

3.8 KONTROLELYS

Beddegoed
Eetgerei
Toiletware en handdoek
Bybel
Warm baadjie of trui
Stapskoene of tekkies
Voorgeskrewe Voortrekkerdrag
Gemaklike klere

Onderklere
Sonbrandmiddel en hoed
Muskiet afweermiddel
Kamera, flits en musiekinstrument is opsioneel
Enige items wat in die kampbrief gevra word vir die werk wat op die kamp gedoen gaan word.

Hierdie lys mag van kamp tot kamp verskil.

3.9 IS DAAR REËLS OP 'N VOORTREKKERKAMP?

Omdat daar 'n groot aantal mense op 'n kamp is, is dit nodig dat daar reëls is sodat almal lekker en veilig kan kamp. Kampreëls sal van kamp tot kamp verskil. Hier volg egter 'n paar basiese reëls:

- ❖ Gehoorsaam alle fluitseine en bevele.
- ❖ Niemand mag die kamp verlaat sonder toestemming nie.
- ❖ Geen plantegroei, geboue of meubels mag beskadig word nie.
- ❖ Handig persoonlike medisyne by die kampbestuur in.
- ❖ Handig waardevolle artikels byvoorbeeld selfone by die kampbestuur in.
- ❖ Moenie rommel strooi nie.
- ❖ Moenie vuurmaak sonder volwasse toesig nie.
- ❖ Dogters en seuns kuier nie in mekaar se tente of kamers nie.

3.10 HOE WORD ETES OP 'N KAMP HANTEER?

Kampe groter as spankampe maak gewoonlik van 'n sentrale kombuis gebruik. Voortrekkers tree vir etes aan. Voor die kos bedien word, word die seën gevra.

Die fluitsein vir etes is: • • • • — • (Kos is op die taaa-fel!)

GOEIE MANIERE:

- ❖ Sê “asseblief” en “dankie”.
- ❖ As jy iets nie eet nie sê beleefd: “Nee dankie”.
- ❖ As jy lekker geëet het sê dit vir die kokke.
- ❖ Maak skoon waar jy gemors het.

MOENIE

- ❖ Kos mors nie.
- ❖ Meer neem as waarop jy geregtig is nie.
- ❖ Meer neem as wat jy kan eet nie.
- ❖ Te veel lekkers eet nie.
- ❖ Wegbly van etes nie.

3.11 WAARNA MOET ONS OPLET WANNEER ONS IN DIE VELD VUURMAAK?

- ❖ Hou die wind dop - moenie vuurmaak wanneer die wind sterk waai nie.
- ❖ Moenie vuurmaak tussen plante en onder bome nie.
- ❖ Bly weg van kragdrade en kables.
- ❖ Moet nooit 'n vuur alleen laat nie.
- ❖ Blus die vuur behoorlik, begrawe as en gebrande hout.
- ❖ Laat vuurmaakplek netjies agter.

Nota: Vermoed die gebruik van paraffien of enige brandstof, as jy vuurmaak - veral by kampvure.

3.12 FLUITSEINE

Die fluitseine vir:

Etes: • • • • — • (Kos is op die taa-fel!)

Gevaar: • —

Alles reg: • • (Als reg)

Kom bymekaar: • • • —

Aandag: — (Blaas eers aandag voor enige ander fluitseine gebruik word)

SOS: • • • — • • • (Mayday)

3.13 NOODHULP

A Bloedstelping

Plaas 'n drukkussing op die wond om die bloeding te stop.

- Lig die ledemaat hoër as die hart.
- As die bloeding gestop het, verbind die wond deeglik.

N.B. Wees baie versigtig om nie met iemand anders se bloed in aanraking te kom nie.
Dra altyd rubber handskoene of plastiese sakke oor jou hande.

B Beenbreuke

**Immobiliseer beteken, om die ledemaat so vas
te bind dat dit nie kan beweeg nie.**

Behandeling:

- Laat die pasiënt dadelik gemaklik lê met die beseerde liggaamsdeel in 'n gemaklike posisie. Immobiliseer indien moontlik.
- Indien die pasiënt koud kry, maak hom liggies toe. As hy warm kry, sorg vir koelte of waai lug oor hom. 'n Pasiënt met 'n fraktuur ly altyd aan skok en sal altyd koud kry namate die skok toeneem.
- Stel die pasiënt gerus en kry so gou moontlik hulp van 'n grootmens.

NB: Moenie die pasiënt self probeer vervoer nie. Dit kan meer kwaad as goed doen.

C Floute

- Die kop moet laer as die voete lê sodat die bloed weer na die brein kan terugvloei.
- Stywe klere moet losgemaak word, sodat hy goed kan asemhaal.
- Die pasiënt moet baie vars lug kry.
- Nadat hy weer reg is, moet hy warm tee of koffie kry om te drink.

Herstelposisie

Skokposisie

D Verstikking

- Laat die pasiënt oor jou skoot hang met sy kop na onder en gee hom 'n paar harde klappe tussen die skouerblaaië, of
- Steek 'n vinger in sy keel sodat hy naar word en die voorwerp uitbraak.

E Die drametodes

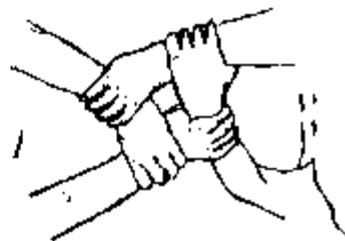
Abba

Tweehandsitplek

Driehandsitplek

Vierhandsitplek

3.14 WAAROM IS KENNIS VAN KNOPE EN VASWOELE NODIG?

Om die lewensduur van toue te verleng, moet alle toue beset word.

Vir noodhulp, vlagseremonies en om kampgeriewe en kampmeubels te maak moet jy die volgende knope en vaswoele kan doen.

- ❖ Skuifknoop
- ❖ Voorslagknoop
- ❖ Kniehalterslag
- ❖ Kruisvaswoel

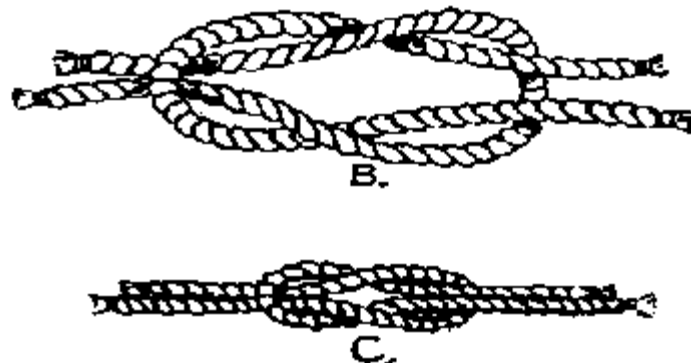
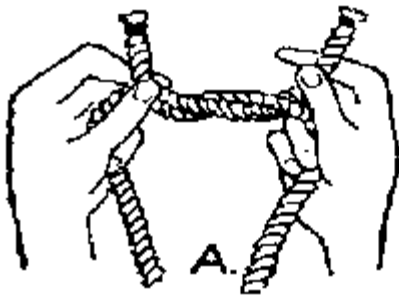
Kyk na die sketse en oefen dit totdat jy dit met gemak kan maak.

A Die skuifknoop.

Dit is 'n knoop wat baie gebruik word om twee ewe dik toue te las.

Dit kan gebruik word:

- om pakkies op te maak,
- hout vas te bind,
- skoenveters vas te maak en by
- noodhulp om verbande vas te maak.

Metode:

1. Neem 'n punt van die tou in elke hand.
2. Kruis die punt in die regterhand oor die punt in die linkerhand en draai een keer om, trek vas.
3. Kruis nou weer die punt van die tou in die linkerhand oor die punt in die regterhand en draai weer een keer om. Trek weer vas.

Wenk: Hierdie versie help:

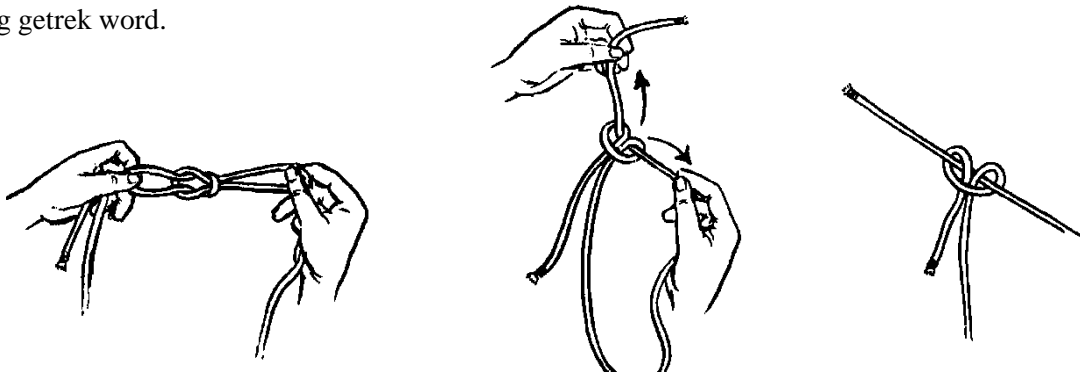
**Regs oor links en vleg dit om
en links oor regs en vleg dit om.**

Trek dit vas.

Jy is baie slim en glad nie dom.

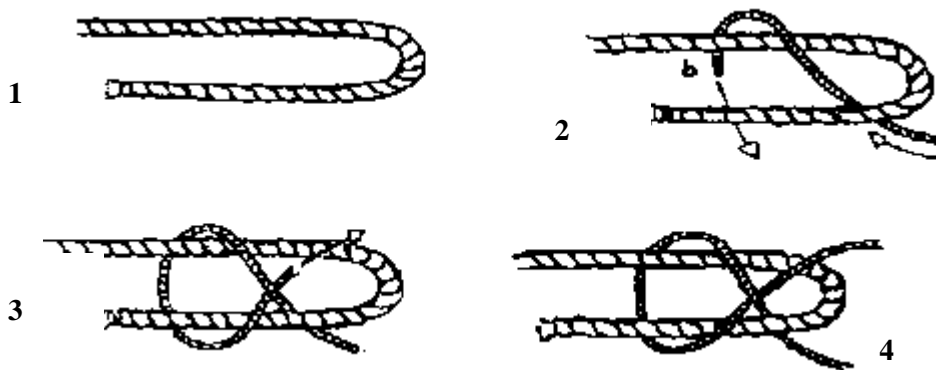
Losmaak van knoop.

Trek die punt en die lang gedeelte van die tou sodat dit reguit span. Die tou kan dan maklik uit die dubbeloog getrek word.

B Voorslagknoop

Die knoop word gebruik om 'n dun en dik tou te las. Die knoop kry sy naam van die gebruik om die voorslag (dun riempie) aan die agterslag (gevlegde gedeelte) van die sweep vas te maak. Dit word ook gebruik om 'n tou aan 'n vaste lus vas te maak. Daarom gebruik ons dié knoop om die vlagtou tydens vlaghysing aan die hystou vas te maak.

Metode:

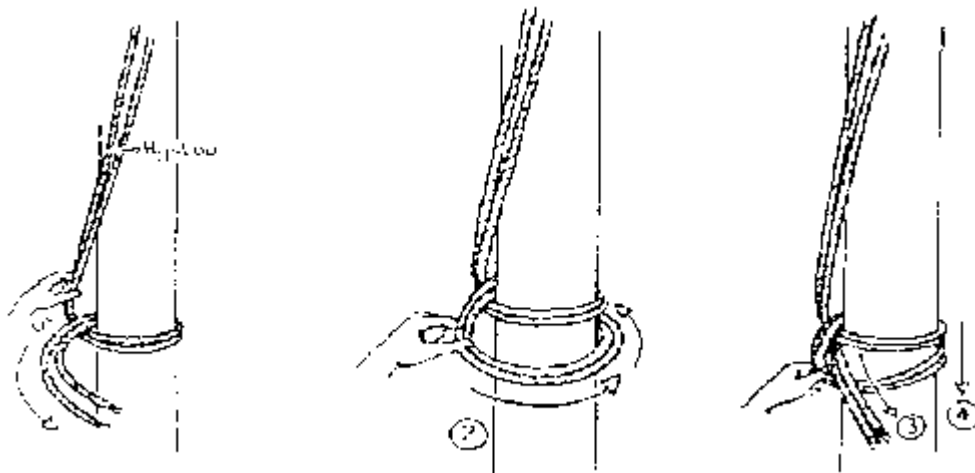
1. Maak 'n lus in die dik tou.
2. Steek punt **b** van dun toutjie van onder af deur lus.
3. Swaai **b** onderdeur die lus
4. Bring **b** bo-oor een arm van lus en steek onderdeur homself bo-oor ander arm van lus.
5. Trek styf.

C Kniehalterslag.

Dit is die knoop wat gebruik word om die vlagtoug aan die paal vas te maak en om kampgeriewe mee te begin. Met hierdie knoop kan 'n tou baie stewig aan 'n paal of stok vasgemaak word. Die knoop is vroeër gebruik om perde mee te kniehalter (vandaar die naam) en ook om swepe aan die sweepstok vas te maak.

Kniehalter beteken dat die perd se halter aan sy knie vasgemaak word sodat hy kan wei maar nie kan weghardloop nie.

Hierdie knoop word net met een punt van die tou gemaak met die veronderstelling dat die ander punt aan die halter (bopunt) vas is. Dit word altyd om 'n paal of stok gemaak.

Metode:

1. Volg die pyle in die skets om die kniehalterslag om die vlagpaal te kan maak.
2. Hou die hystou met die linkerhand net bokant die posisie waar die knoop gemaak gaan word vas. Dit keer dat die vlag nie sak nie en maak terselfdertyd plek vir die tou om deur te kom. **Skets 1.**
3. Met die regterhand maak jy 'n omslag om die paal en bring die punte van die hystou bokant die omslag uit.
4. Die linkerhand hou nog steeds die hystou gespan.
5. Met jou regterhand trek jy nou die omslag styf sodat jy jou linkerhand kan versit na die posisie wat in hierdie skets aangetoon word sonder dat jy die hystou skiet gee. **Skets 2.**
6. Maak nou die tweede omslag met die regterhand.
7. Bring nou die punte van die hystou bokant die tweede omslag by die linkerhand uit en trek nou albei omslae styf en ondertoe. **Skets 3 en 4.** Die kniehalterslag is nou voltooi. Dié knoop bly stewig vas om die paal en sal nie loswikkell en die vlag laat sak nie.
8. Vou die tou wat oorbly nadat die knoop gemaak is 'n paar keer. Druk dan die opgevoude tou tussen die paal en die styfgespande tou teen die paal in en trek dit afwaarts vas.

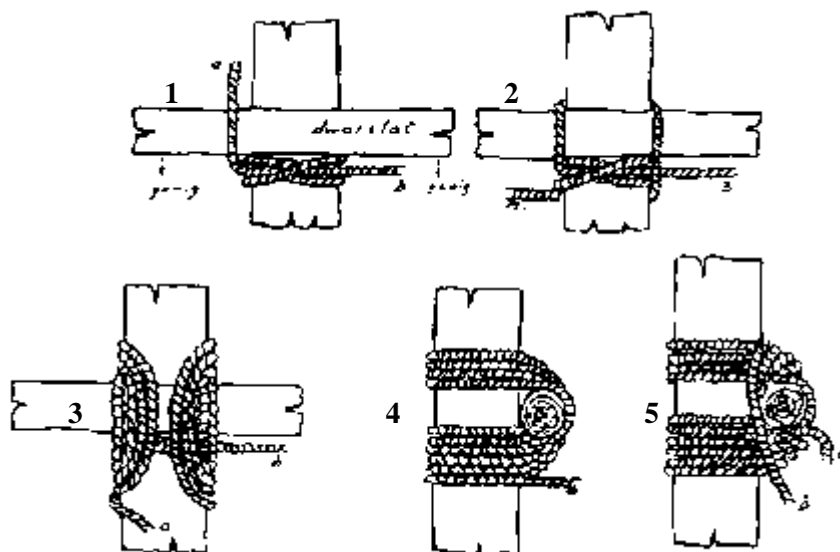
D Kruisvaswoel.

Die kruisvaswoel is baie handig by die maak van 'n verskeidenheid van kampgeriewe waarvan die mees algemeenste 'n hangerief aan die tentpaal is.

Omdat dit moeilik is om die vaswoel alleen te maak is dit wenslik dat die spanlede twee-twee saamwerk om dit aan te leer. Die vaswoel moet van die begin af teen 'n regopstaande paal geoefen word. As die spanlede dit baasgeraak het, kan 'n skaalmodel met dun stokkies en dunner tou gemaak word.

Volg die sketse en instruksies om 'n kruisvaswoel te maak:

1. Maak 'n kniehalterslag om die regop paal sodat punt **b** van die tou net lank genoeg is om die knoop met 'n skuifknoop af te sluit.
2. Plaas die dwarsbalk op die kniehalterslag teen die regop paal en laat 'n helper die punt **b** ewewydig aan die dwarsbalk vashou.
3. Trek punt **a** voor om die dwarsbalk, agter om die regop paal, weer voor om die dwarsbalk (nou aan die regterkant van die regop paal) en weereens agterom die regop paal. Die laaste slag om die regop paal moet so wees dat die tou onderkant die kniehalterslag omgaan.
4. Trek die tou baie styf.
5. Herhaal stap drie. Sorg dat die tou aan die binnekant van die vorige slae om die dwarsbalk gaan, maar wel aan die bokant en onderkant van die vorige slae om die regop paal.
6. Herhaal stap drie weer totdat daar minstens drie slae volledig is. Meer slae kan gemaak word, maar dit sal afhang van die dikte van die tou. **Skets 3** toon hoe die vaswoel op hierdie stadium sal uitsien as vier slae voltooi is.
7. Trek nou punt **a** direk vorentoe. **Skets 4** toon hierdie stap van die kant af gesien.
8. Wurgslae word nou om die paalslae gemaak. Werk van voor na agter en sorg dat die slae mooi stewig langs mekaar lê. Nadat die eerste wurgslag voltooi is, sal ent a al vasgetrek wees en sal die paalslae nie meer kan losglip nie. Hierdie wurgslae moet so styf moontlik getrek word.
9. Minstens drie wurgslae aan die onderkant van die dwarsbalk is nodig. (Dit wil sê vier slae aan die bokant van die dwarslat). **Skets 5**.
10. Knoop punte **a** en **b** netjies met 'n skuifknoop vas en steek die skuifknoop agter die dwarslat weg. Werk die punte netjies weg deur dit tussen die slae om die paal in te wikkel.

Wenk: Dit is uiters belangrik dat die tou elke keer baie styf getrek moet word. As dit gedoen word kan 'n enkele kruisvaswoel maklik die gewig van 'n groot man dra sonder om af te skuif.

EK AS VOORTREKKER

1 DIE GESKIEDENIS VAN DIE VOORTREKKERBEWEGING

1910's	<ul style="list-style-type: none"> • Planne begin deur Dr. CF Visser om 'n Afrikaanse jeugbeweging te stig. • Die uiteindelijke stigting en die naam van Die Voortrekkers is te danke aan Dr. Visser. Daarom word na hom verwys as Vader Visser.
1920's	<ul style="list-style-type: none"> • Die eerste kommando word gestig in Bloemfontein by die skool wat vandag as Hoërskool Sentraal bekend staan. • Nog twee kommando's word gestig in Graaff-Reinet en Nieuwoudtville. • Onderhandelinge met die "Boy Scouts" om 'n gesamentlike beweging te stig begin. Onderhandelinge misluk oor kwessies soos die vlag, die Beloofte, die amptelike taal en maatskaplike integrasie tussen blank en nie-blank.
1930's	<ul style="list-style-type: none"> • Amptelike stigting van Die Voortrekkers op 30 September 1931 in Bloemfontein. Die destydse Eerste Minister, Generaal JBM Hertzog lyf die eerste Voortrekkers in. • Fakkellope tydens die Groot Trek eeufees en die hoeksteenlegging van die Voortrekkermonument in Pretoria in 1938. • Eerste Hoofleier: Dr. NJ van der Merwe
1940's	<ul style="list-style-type: none"> • Inwyding van die Voortrekkermonument in 1949 te Pretoria. • Tweede Hoofleier: Dr. CF Visser (Vader Visser).
1950's	<ul style="list-style-type: none"> • Landsweye Voortrekker fakkelloop tydens die Van Riebeeckfees in Kaapstad. • Derde Hoofleier: Dr. J de V Heese
1960's	<ul style="list-style-type: none"> • Republiekwording en inhuldiging van die eerste Staatspresident (Advokaat CR Swart) op 31 Mei 1961. • Eerste Republiekfees (5 jaar). • Balkies word aan die eerste Presidentverkenners oorhandig deur Staatspresident CR Swart. • Vierde Hoofleier: Mnr. JFP Badenhorst.
1970's	<ul style="list-style-type: none"> • Inwyding van die Bloedriviermonument in Natal. • Inwyding van die Afrikaanse Taalmonument in die Paarl in 1975.
1980's	<ul style="list-style-type: none"> • Die Voortrekkers se 50ste verjaarsdag. • 150 Jaar Groot Trek vieringe. • Vyfde Hoofleier: Mnr. B Badenhorst. • Sesde Hoofleier: Prof. CWH Boshoff • Sewende Hoofleier: Ds. JPL van der Walt
1990's	<ul style="list-style-type: none"> • Landsweye vlagneerleggingseremonies toe die vorige landsvlag met die huidige landsvlag vervang is. • Eeufees herdenking van die uitbreek van die Anglo-Boere oorlog. • Agste Hoofleier: Prof. TP Dreyer.
2000's	<ul style="list-style-type: none"> • 100-jarige herdenking van die Anglo-Boere oorlog. • Die Voortrekkers se 75ste verjaardag. • Beskermheer en Beskermvrou: Oom Willem en Tannie Snow Cruywagen. • Negende Hoofleier: Prof. PJ Strauss.

2 GRONDSLAG

Die grondslag van Die Voortrekkers is God Drie-enig se openbaring aan ons deur die Bybel en die skepping.

Dit bepaal my totale optrede en gesindheid teenoor my land, my volk en my medemens.

Verduidelik in jou eie woorde hoe die Bybel jou lewe bepaal.

Verduidelik nou hoe die Skepping jou lewe beïnvloed.

3 DIE WESE

Die Voortrekkers is 'n kultuurbeweging wat die Afrikaner, in besonder sy jeug, bemagtig om as positiewe Burgers en konsekwente Christene suksesvol te wees.

Die wese dui aan wat die Voortrekkerbeweging is.

Om dit goed te verstaan antwoord die volgende vrae:

- ❖ Watter soort Beweging is *Die Voortrekkers*? _____
- ❖ Vir wie is **Die Voortrekkers** daargestel? _____
- ❖ Wat word as basis gebruik vir alles wat **Die Voortrekkers** doen? _____
- ❖ Tot wie se eer moet ons leef? _____
- ❖ In wie se diens moet ons staan? _____
- ❖ Wat moet Voortrekkers gebruik om te weet of hulle buite en binne die Beweging korrek optree?

Verduidelik in jou eie woorde:

- ❖ Kultuur is: _____

4 DIE VOORTREKKERKODE

Die kode is 'n verkorte weergawe van die doelstellings van **Die Voortrekkers** vir gebruik deur die jeuglede. Hier volg die 10 reëls met 'n verduideliking van elk.

- 1 'n Voortrekker glo in die Drie-enige God en dien Hom.
- 2 'n Voortrekker lei 'n Christelike lewe.
- 3 'n Voortrekker aanvaar gesag.
- 4 'n Voortrekker respekteer en bevorder die taal en kultuur van die Afrikaner.
- 5 'n Voortrekker leer uit die geskiedenis van sy volk en bou die toekoms daarop.
- 6 'n Voortrekker waardeer en bewaar sy omgewing.
- 7 'n Voortrekker is 'n goeie landsburger.
- 8 'n Voortrekker neem leiding.
- 9 'n Voortrekker is oplettend en weerbaar.
- 10 'n Voortrekker is diensgerig en diensvaardig.

Verduideliking

- 1 'n Voortrekker moet 'n kind van God wees.
- 2 'n Voortrekker moet so lewe dat ander Jesus in hom kan sien.
- 3 'n Voortrekker moet gehoorsaam wees aan die mense wat oor hom gestel is soos ouers, onderwysers en offisiere.
- 4 'n Voortrekker moet nie lelike woorde of woorde uit ander tale tussenin gebruik wanneer hy Afrikaans praat nie. Gebruik alle tale suiwer.
- 5 'n Voortrekker moet luister na die verhale van sy volk se verlede, die mooi dinge daarin onthou en die goeie voorbeelde volg.
- 6 'n Voortrekker is lief vir die diere en plante en beskadig nie die natuur nie.
- 7 'n Voortrekker is lief vir ons mooi land en is trots daarop.
- 8 'n Voortrekker kan die regte rigting aanwys. (fisies en geestelik)
- 9 'n Voortrekker is wakker en bewus van wat om hom aangaan en is voorbereid om in enige omstandigheid op te tree.
- 10 'n Voortrekker help ander sonder om aangesê te word.

5 DIE PENKOP- EN DRAWWERTJIEBELOFTE

Ek sal oral en altyd probeer om 'n Voortrekker te wees, om gehoorsaam te wees, om my volk, my land en my medemens te dien en bo alles die Here lief te hê.

Ek sal	gemotiveerd om iets te wil doen
oral	enige plek, altyd, aanhoudend
altyd probeer	al gaan ek dit nie die eerste keer regkry nie
'n Voortrekker te wees	alles te doen wat van my as Voortrekker verwag word
om gehoorsaam te wees	te luister sonder redekawel
Om my volk	die mense wat net soos ek leef, dink en doen
my land	die plek waar ek en my mense woon
en medemens	die mense rondom my
te dien	om te gee en te help
en bo alles	die belangrikste
die Here lief te hê	om aan Hom gehoorsaam en getrou te wees.

6 DIE VOORTREKKERWAPEN

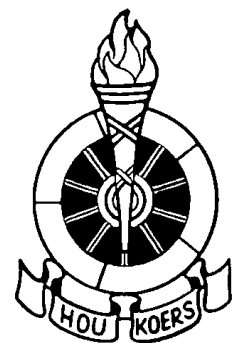
Die Voortrekkerwapen bestaan uit:

- ❖ Die voorwiel van 'n kakebeenwa.
- ❖ 'n Brandende fakkel.
- ❖ Die leuse onderaan: HOU KOERS

Die kleure van die Voortrekkervlag is in die wapen ingewerk. Die Voortrekkerwapen is ontwikkel uit die idees wat prof. B. Taute reeds voorgestel het.

Die leuse was die voorstel van dr. N. J. van der Merwe, die eerste hoofleier van *Die Voortrekkers*.

Die Voortrekkerwapen en -leuse smee al **Die Voortrekkers** oor die lengte en breedte van Suidelike Afrika saam in een hegte, warme eenheid, toegewy aan dieselfde ideale.

Die wiel

Die wiel is die voorwiel van 'n kakebeenwa en bind ons aan die Groot Trek, een van die grootste heldegebeurtenisse in ons volksgeskiedenis.

Die voorwiel gee die rigting aan en hou die koers.

Die wiel dui ook op beweging en vooruitgang.

Die wiel dra verder die laste van die wa en dui op stewigheid, betroubaarheid en diensvaardigheid.

Die naaf, die speke, die velling en die band wat saam die wiel vorm, dui op eenheid en samehorigheid.

Die brandende fakkel

Die fakkelvlam simboliseer die lig van die Christelike en Westerse beskawing. Ons voorouers het hierdie leefwyse aan die inboorlinge bekend gestel.

Die fakkelvlam dien ook as aansporing aan elke Voortrekker om te lewe as 'n positiewe voorbeeld vir ander.

Die leuse – Hou Koers

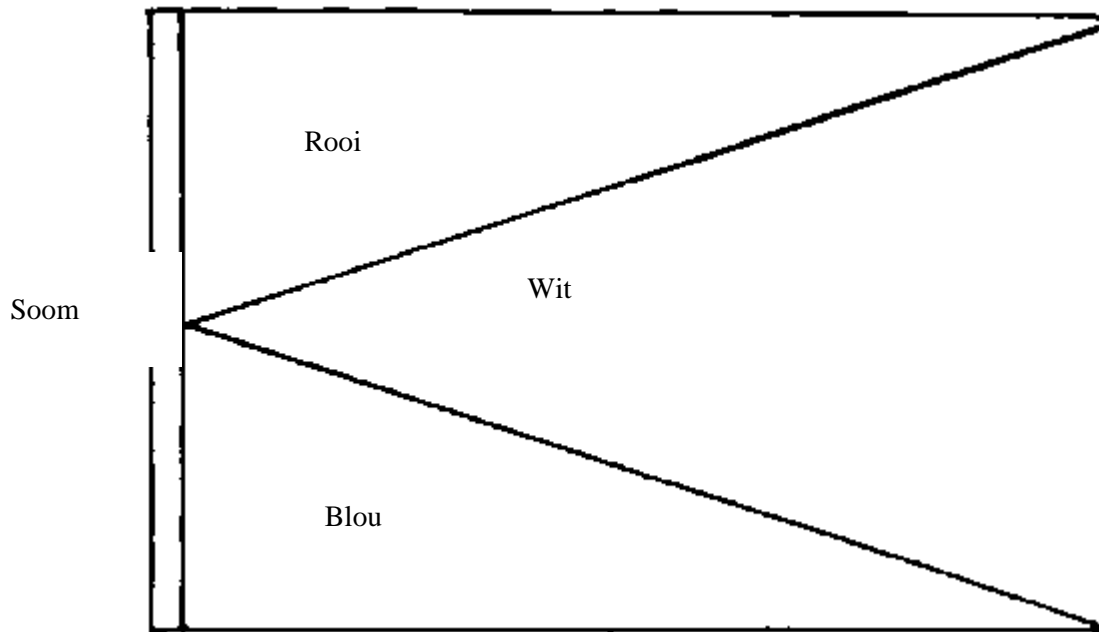
Die leuse dien as aansporing om steeds koers te hou. Soos ons voorgeslagte met seilskepe oor groot oseane of in hulle waens oor die onbekende vlaktes kon koershou, moet ook ons weet waar ons vandaan kom en waarheen ons oppad is, want dan alleen kan ons Koers Hou.

7 DIE VOORTREKKERVLAG

Toe **Die Voortrekker** sin 1839 in Natal 'n eie republiek gevorm het, het hulle ook op 'n eie vlag besluit. Daar is besluit op die ou vertroude rooi, wit en blou kleure. Die Natallers het gevoel dat hulle nie die kleure horisontaal kon plaas nie, want dit was dan dieselfde vlag as die van die Kaapkolonie. Indien die drie bane vertikaal geplaas sou word, het die vlag weer net soos die vlag van die Franse Republiek gelyk. Om die kleure in 'n ander volgorde te plaas, sou ook 'n groot breuk met die verlede wees. Daar is toe besluit op 'n vormverandering en die wit baan het 'n puntige vorm na die rigting van die stok gekry en die blou en rooi bane puntige vorms na die teenoorgestelde kant. So is die vlag van die Republiek van Natalia ontwerp.

In 1843 het die Republiek Natalia egter saam met sy vryheidsvlag verdwyn in die maalkolk van die stryd met Groot Brittanje.

Die vlag van die Republiek Natalia het die vlag van **Die Voortrekkers** geword op voorstel van mev M. M. Jansen, die eerste onderhoofleier van Die Voortrekkers. Sy het ook die eerste vlag vir **Die Voortrekkers** eiehandig gemaak en dit is by die amptelike stigting van **Die Voortrekkers** in Bloemfontein op 30 September 1931 oorhandig.

- ❖ Die lengte van die vlag is $1\frac{1}{2}$ maal sy breedte
- ❖ Die vlag groottes is dieselfde as die van die nasionale vlag.
- ❖ Die skerp punt van die wit baan is in die middel van die kant wat teenaan die paal vas is.

Vir *Die Voortrekkers* versinnebeeld elke kleur van die vlag een of ander deug, strewe of geskiedkundige gebeurtenis.

- ❖ Die rooi - dapperheid en durf,
- ❖ Die wit - reinheid en vrede
- ❖ Die blou - heldere en hoopvolle vooruitsig.

Hierdie vlag van **Die Voortrekkers** wapper saam met die nasionale vlag op elke plek in ons vaderland waar daar Voortrekkers is. Bo ons hoof spreid dit oop in die helder lug as sinnebeeld van die ideale waaraan ook jy jou toewy. Saam met die wapen en die leuse vertel dit die hele verhaal van **Die Voortrekkers**.

8 SAMESTELLING (STRUKTUUR) VAN DIE VOORTREKKERS

8.1 DIE SPAN

'n Span bestaan uit jeuglede van 'n bepaalde ouderdomsgroep. Uit die spanlede word 'n spanleier asook 'n adjunkspanleier wat hom bystaan, verkies. Die spanleier dra 2 oranje klokkies en die adjunkspanleier 1 oranje klokke. Die Penkop- en Drawwertjiespanne kan ook uit die spanleiers hoofspanleiers kies wat dan 3 oranje klokkies dra.

8.2 DIE VELDKORNETSKAP

Spanne word saam gegroeper in veldkornetskappe volgens die behoeftes van die kommando. Die leier van die veldkornetskap word 'n veldkornet genoem. Al die ander Offisiere wat spanne het en nie reeds 'n ander rang beklee nie, word adjudante genoem. Die veldkornet dra 3 groen kompasse en die adjudante 2 groen kompasse.

8.3 DIE KOMMANDO

Veldkornetskappe word weer saamgevoeg om 'n kommando te vorm. Die leier van die kommando word die kommandoleier genoem en hy word bygestaan deur adjunkkommandoleiers. Die getal adjunkkommandoleiers word bepaal volgens die behoeftes van die kommando. Die kommandoleier dra 3 blou kompasse en die adjunkkommandoleiers dra 2 blou kompasse.

8.4 DIE OORD

Kommando's word as gevolg van hul geografiese ligging saam gegroeper in oorde. Kommandoleiers van die onderskeie kommando's vorm saam met die oorddagbestuur die oordbestuur. Die oordleier dra 3 rooi kompasse en die adjunkoordleiers dra 2 rooi kompasse.

❖ Skryf neer watter kommando's saam met jou eie kommando 'n oord vorm. _____

8.5 DIE GEBIED

Die Gebied is in oorde verdeel. Die oordleiers saam met die gebiedsdagbestuur vorm die gebiedsbestuur. Die gebiedsleier dra 3 silwer wiele terwyl die adjunkgebiedsleiers elk 2 silwer wiele dra.

8.6 DIE KONGRES EN HOOFBESTUUR

Die **Kongres** is die hoogste gesag in **Die Voortrekkers**. Die kongres word saamgestel uit hoofbestuurslede, afgevaardigdes van oorde, afgevaardigdes van kommando's en gebiedsjeugleiers.

Aangesien die kongres net elke 4 jaar byeenkom, tree die **hoofbestuur** namens die kongres op. Die hoofbestuur bestaan uit die gebiedsleiers, 'n vasgestelde getal adjunkgebiedsleiers, skakeldraer van die staatmakers plus die hoofdagbestuur.

Wanneer die hoofbestuur nie in sitting is nie, tree die **hoofdagbestuur** op. Die hoofdagbestuur bestaan uit die hoofleier en soveel adjunkhoofleiers as wat die hoofbestuur op besluit. Die hoofleier dra 3 pare gekruiste, goue fakkels en die adjunk-hoofleiers 2 pare gekruiste, goue fakkels.

Van tyd tot tyd mag die struktuur verander soos die betrokke gebied besluit.

Om bogenoemde inligting meer verstaanbaar te maak gee ons hier vir jou 'n opsomming van al die vlakke.

Plak of teken die rangkentekens van die verskillende vlakke by.

Bestuur	Rang	Kentekens
Hoofdagbestuur	Hoofleier Adjunkhoofleier	
Gebiedsdagbestuur	Gebiedsleier Adjunkgebiedsleier	
Oorddagbestuur	Oordleier Adjunkoordleier	
Kommandodagbestuur	Kommandoleier Adjunk kommandoleier	
Veldkornetskap		
Span	Hoofspanleier Spanleier Adjunk spanleier	

9 SEREMONIE EN SALUUT VAARDIGHEDE.

9.1 INLEIDING

- ❖ Ons gebruik algemene bewegings en seremonies om jou op te lei as formele leier
- ❖ Dit is eintlik 'n maklike manier om as leier op te tree want jy weet presies wat jy moet sê en jou “volgeling” weet presies wat hulle moet doen. As jy dus die volgorde van die bevelen, sal die seremonie glad verloop.
- ❖ Maar onthou!
 - Moenie die bevel soos 'n rympte leer nie, want as jy dalk vashaak kan dit jou hele seremonie beïnvloed. Maak liever seker dat jy die verloop van 'n seremonie verstaan. Met ander woorde, “besluit” wat die volgende bewegings moet wees, en gee dan die toepaslike bevel.
 - Deelnemers moet 'n netjies houding hê en die bewegings moet korrek en afgerond wees.
 - Alle funksionaries by Voortrekkerseremonies moet Voortrekkerdrag dra.

9.2 LESSE UIT VOORTREKKERSEREMONIES.

- ❖ As lid van 'n groep leer jy om met ander saam te werk.
- ❖ Jy leer om fyn na 'n opdragte te luister.
- ❖ Jy leer om gesag te aanvaar deur die bevel uit te voer.
- ❖ Jy bring die nodige eer en respek aan ons simbole.
- ❖ Jy ervaar die gevoel van trots en prestasie as jy deel is van 'n netjiese seremonie.

9.3 SEREMONIE VAARDIGHEDE

Jy moet die volgende korrek en netjies kan doen:

Aandag	Halt
Op die plek rus	Saluut
Staan in rus	Links- en regs rig
Links om	Oë front
Regs om	Uittree
Marsjeer	Omkeer

Al hierdie bewegings kan in die *Reglemente* en in die *Ondersteuningsboek vir Penkop- en Drawwertjie Offisiere* nageslaan word.

9.4 SALUUT

Die saluut is 'n teken van eerbetoon.

Die saluut word vanuit die “aandag” posisie uitgevoer: Bring die regterhand flink na die linkerbors deur die kortste pad te volg met die **vingers gestrek en die duim langs die wysvinger**. Die hand kom tot stilstand met die gestrekte hand plat op die linkerbors en die punt van die middelvinger wat raak aan die middel van die sleutelbeen sodat die voorarm ‘n hoek van 45 grade met die grond vorm. Die vingers, hand, gewrig en voorarm vorm ‘n reguit lyn en die duim bly teenaan die vingers. Hierdie posisie word vir die tellings “twee drie” behou. Bring die hand netjies en flink af met die kortste pad na die “aandag” posisie langs die sy sonder om die hand teen die klere te klap.

Oefen die saluut voor 'n speël op die tellings - op, twee drie, af, twee drie - totdat dit flink en reg gedoen word.

9.5 LIEDERE, MUSIEK EN SALUUT TYDENS SEREMONIES

- ❖ Met vlagseremonies kan gepaste musiek, liedere en lirieke gespeel, voorgedra of gesing word, tydens die opdra en verwydering van vlag of voorbereiding vir hysing of stryking. Bv Voortrekkerlied, Vlaglied van Suid-Afrika of Namibië, Die Stem, Magaliesberg se aandelied ensameer.
- ❖ Met finale eerbetoon aan die vlag (presenteer, vertoon, ontplooi, stryk) mag slegs die Nasionale lied van Suid-Afrika en/of Namibië gespeel, voorgedra of gesing word.
- ❖ Met finale eerbetoon kan daar ook ‘n tyd van stilte gehou word maar dan mag die gehoor nie voor of na die finale eerbetoning tydens die vlagseremonie ander liedere sing of speel nie.
- ❖ Daar moet ten minste een keer tydens ‘n vlagseremonie formeel saluut geneem word. Die saluut word geneem tydens die presentering, vertoning, met ontplooiing of tydens stryking van die onderskeie Nasionale vlag. Die volwasse lid met die hoogste rang is verantwoordelik om toe te sien dat die saluut ordelik hanteer word. 'n Jeuglid, volwasse lid met 'n laer rang of 'n besoeker kan ook die saluut neem, maar met die toestemming van die volwasse lid met die hoogste rang.
- ❖ Indien ‘n saluutoffisier aangewys is, bly hy op saluut solank die betrokke Nasionale Lied gesing of gespeel word. Die ander lede van **Die Voortrekkers** bly op aandag. Indien daar gesing word, sing hulle saam behalwe die saluutoffisier.

9.6 VOORAFREËLINGS VIR SEREMONIES

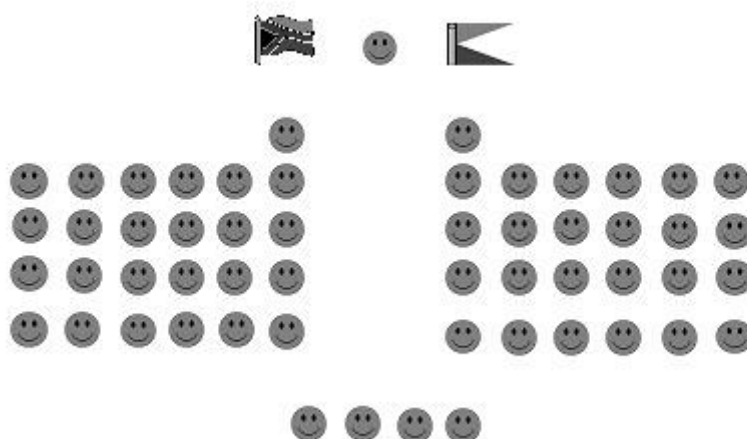
- ❖ Die graad 7 seremonieleier moet seker maak dat die volgende vooraf gereël en in plek is voor die aanvang van 'n vlagseremonie:
 - Saluutoffisier
 - Godsdiensoffisier
 - Vlagdraers: Een of twee lede vir elke vlag. Verkieslik vroulike en manlike lede. Die persoon wat die nasionalevlag dra voer bevel oor die vlagdraers en hou telling waar nodig.
 - Merkers
 - Wys persoon aan wat telling vir die groot groep gaan hou asook iemand wat vir die offisiere wat voor aantree gaan telling hou.
 - Seremonie behoorlik inge oefen wees.
 - Vlagpale, toue en vlae moet reg wees.
- ❖ Wys vooraf 'n persoon aan wat die Nasionale Lied gaan insit of begelei.
- ❖ 'n Toegerolde vlag word gedra op albei handpalms met die elmboë gebuig om 'n hoek van 90° te vorm terwyl die bo-arms teen die lyf gehou word en die balkies aan hulle regterkante is.
- ❖ 'n Oop vlag word oor die linkerskouer gedra met die balkie aan die voorkant.
- ❖ 'n Vlag op stok word teen 'n hoek van 45° gedra.

9.7 VLAGSEREMONIES

Alle Voortrekkers moet die vier basiese vlagseremonies wat in hierdie boek omskryf word behoorlik kan uitvoer.

Landsvlag

Voortrekkervlag

A Vlaghysing

Stap	Bevel	Wie reageer	Wat gebeur
1		Seremonieleier	Sorg dat die seremoniegroep volgens reglement opgestel is. Sien skets bo. Neem plek in tussen vlagpale.
2	Voortrekkers. Aandag	Seremoniegroep	Almal kom op aandag.
3	Merkers	Merkers	Merkers marsjeer 5 treë reguit vorentoe, halt en maak 'n omkeer, rig die dogters/seuns en beveel: Dogters/Seuns staan. Die merkers loop weer 5 treë reguit vorentoe, halt en maak 'n omkeer.
4	Links en regs rig	Seremoniegroep	Slegs die voorste ry steek hulle arms na binne uit. Res van die seremoniegroep skuif in lyn met die voorste ry. Almal draai kop na binne. Ry agter die merkers kyk na voor.
5	Oë front	Seremoniegroep	Voorste ry laat sak die arm en draai kop na voor. Die funksionaris wat agter die vlagpale moet aantree beweeg na die aangeduide posisies.
6	Op die plek rus	Almal	Kom op die plek rus, behalwe die Vlagdraers en die funksionaris agter die vlagpale.
7	Vlagdraers - na die pale. Voorwaarts mars	Vlagdraers	Die Vlagdraers marsjeer vorentoe terwyl die seun, wat tussen die dogters loop, die pas aangee. Hulle skei sodra by merkers verby en halt gelyktydig een tree voor die vlagpale. Die seun staan reg voor die vlagpaal.
8	Maak gereed om die vlage te hys	Vlagdraers	Vlagdraers gee 'n flink tree vorentoe. Die seun maak die toue los en verbind die vlag aan die hystoue: die balkie deur die oog en die ander punt met 'n voorslagknoop. Trek die vlag tot ooghoogte op en wag vir die volgende bevel.
9	Voortrekkers. Aandag	Seremoniegroep	Almal kom op aandag.
10	Hys die vlage	Vlagdraers	Die vlage word flink gehys, die Nasionale vlag ongeveer 'n halwe vlagbreedte hoër as die Voortrekkervlag.
11	Ontplooï die vlage	Vlagdraers	Die Nasionale vlag word ontplooï en daarna die Voortrekkervlag.
		Saluutoffisier	Tree een tree vorentoe en salueer totdat die toepaslike lied klaar gesing is, tree een tree terug.
		Seremonieleier	Tree een tree terug. Na sang - tree een tree vorentoe.
		Vlagdraers	Na die sang; maak die toue om die paal vas met 'n kniehalterslag. Tree een tree terug en salueer die vlage.
12	Vlagdraers- Omkeer	Vlagdraers	Maak omkeer en wag op die volgende bevel.
13	Voorwaarts mars	Vlagdraers	Marsjeer tot 5 meter agter seremoniegroep, halt en maak 'n omkeer, kom op die plek rus.
		Seremonieleier	Wag tot Vlagdraers by merkers verby is.
14	Voortrekkers - Op die plek rus	Seremoniegroep	Kom op die plek rus.
		Seremonieleier	Tree een tree terug.
		Godsdiensoffisier	Tree een tree vorentoe.

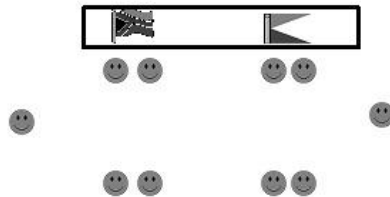
Stap	Bevel	Wie reageer	Wat gebeur
15	Kom laat ons bid (Godsdiensoffisier)	Seremoniegroep	Seuns en mans verwyder pette/hoede. Voete in aandagposisie, dogters en dames vat hande voor saam, seuns en mans hande langs die sye. Almal buig die koppe. Bly so tot met Amen, keer terug na op die plek rus- posisie.
		Seremonieleier	Tree een tree vorentoe.
		Godsdiensoffisier	Tree een tree terug.
		Seremonieleier	Wend na Bevelvoerende offisier en vra: “ <i>Toestemming om Die Voortrekkers uit te tree</i> ”. Draai terug na seremoniegroep.
16	Voortrekkers. Aandag	Seremoniegroep	Seremoniegroep kom op aandag.
17	Voortrekkers. Uittree	Seremoniegroep	Seremoniegroep maak regsom en stap drie treë voordat hulle uitmekaar gaan.
		Seremonieleier	Maak omkeer en wend hom na die funksionaris agter vlagpale.
18	Offisiere - Uittree	Funksionaris agter die vlagpale	Maak regsom en stap drie treë voordat hulle uitmekaar gaan.
		Seremonieleier	Maak regsom en stap af.

B VLAGSTRYKING

Stap	Bevel	Wie reageer	Wat gebeur
1		Seremonieleier	Sorg dat seremoniegroep opgestel is volgens reglement. Sien skets bo. Neem plek in tussen vlagpale.
2	Voortrekkers. Aandag	Seremoniegroep	Almal kom op aandag.
3	Merkers	Merkers	Merkers marsjeer 5 treë reguit vorentoe halt en maak 'n omkeer, rig die seuns en dogters en beveel: <i>Seuns / Dogters staan</i> . Die merkers loop weer 5 treë reguit vorentoe halt en maak 'n omkeer.
4	Links en regs rig	Seremoniegroep	Slegs die voorste ry steek hulle arms na binne uit. Res van die seremoniegroep skuif in lyn met die voorste ry. Almal draai kop na binne. Ry agter die merkers kyk na voor.
5	Oë front	Seremoniegroep	Voorste ry laat sak die arm en draai koppe na voor. Die funksionaris wat agter die vlagpale moet aantree beweeg na die aangeduide posisies.
6	Op die plek rus	Seremoniegroep	Kom op die plek rus.

7	Vlagdraers, aandag	Vlagdraers	Kom op aandag.
8	Vlagdraers, na die pale voorwaarts mars	Vlagdraers	Die Vlagdraers marsjeer vorentoe terwyl die seun tussen die twee dogters, die pas aangee. Hulle skei sodra by merkers verby en halt gelyktydig een tree voor die vlagpale. Die seun staan reg voor die vlagpaal. Salueer die vlae.
9	Maak gereed om die vlae te stryk	Vlagdraers	Vlagdraers gee 'n flink tree vorentoe. Die seun maak die toue los en hou dit vas.
10	Voortrekkers. Aandag	Seremoniegroep	Kom op aandag.
11	Stryk die vlae	Vlagdraers	Die vlae word gestryk, die Voortrekkervlag ongeveer 'n halwe vlagbreedte laer as die Nasionale vlag terwyl die Nasionale Lied gesing word. Sodra die vlae onder is en nadat die lied klaar gesing is, word die toue losgemaak en punte van die hystou aanmekaar geknoop met 'n voorslagknoop. Maak daarna die tou aan die paal met 'n kniehalterslag vas.
		Seremonieleier en Saluutoffisier	Seremonieleier tree een tree terug en terselfdertyd tree die saluutoffisier een tree vorentoe. Saluutoffisier salueer solank gesing word. Een tree terug en Seremonieleier weer een tree vorentoe.
12	Voortrekkers - op die plek rus	Seremoniegroep	Staan op die plek rus
		Vlagdraers	Pare draai na mekaar, neem vlae se punte in hande, seun hou balkie regs en elke paar tree een tree agteruit. Vou vlag twee keer dubbel, balkie steeds in seun se regterhand. Tree een tree vorentoe. Dogter vou vlag na soomkant twee keer dubbel en rol styf op. Seun bind rol met tou vas. Gee vlag oor aan die dogter met die balkie in haar regterhand, maak wending na die pale en tree een tree terug.
13	Vlagdraers omkeer	Vlagdraers	Vlagdraers maak omkeer.
14	Sluit aan by die Seremonie-	Vlagdraers	Marsjeer tot 5 treë agter parade, halt en maak 'n omkeer, bly op aandag staan.

	Voorwaarts mars		
		Seremonieleier	Wend na Bevelvoerende offisier en vra: <i>Toestemming om die seremonie uit te tree.</i> Draai dan terug na die seremonie.
15	Voortrekkers aandag	- Seremoniegroep	Seremoniegroep kom op aandag.
16	Voortrekkers uittree	- Seremoniegroep	Seremoniegroep maak regsom en stap drie treë voordat hulle uitmekaar gaan. Seremonieleier maak omkeer en wend hom na die funksionaris agter vlagpale.
17	Offisiere uittree	Funksionaris agter pale	Maak regsom en stap drie treë voordat hulle uitmekaar gaan.
		Seremonieleier	Maak 'n regsom en stap af.

C VLAGPRESENTERING

Stap	Bevel	Wie reageer	Wat gebeur
1		Seremonieleier	Neem plek regs voor op die verhoog in. Kry aandag.
2	Vlagdraers, aantree	Vlagdraers	Vlagdraers neem agter in saal in die paadjies plek in. Die seuns aan die binnekant, hou die paal vas met linkerhand onder en regterhand bo, sodat vlag 45 grade na vore hang.
		Saluutoffisier	Neem plek links voor op die verhoog in.
	Seremonieleier aan die gehoor.	Gehoor	Die gehoor word versoek om op die volgende bevel op aandag te kom, op aandag te bly tot

3			aan die einde van die seremonie en saam te sing wanneer die Nasionale lied aangehef word.
4	Voortrekkers aandag	- Gehoor	Staan op en staan op aandag.
5	Vlagdraers, Voorwaarts mars	Vlagdraers	Beweeg vorentoe en gelyk by trappe op, die seun voor, halt op gemerkte plekke sodat vlae se bopunt sowat 10 cm van mekaar is, maak links- en regsom sodat hulle na die gehoor kyk.
6	Presenteer die vlae	Vlagdraers	Maak links- en regsom sodat hulle na mekaar kyk, die vlae se punte sowat 10 cm van mekaar. Die Nasionale Lied word gesing.
		Saluutoffisier	Staan stil en salueer solank gesing word..
7	Vlagdraers, links- en regsom	Vlagdraers	Draai sodat hulle na die vlagstaander kyk.
8		Seremonieleier	Maak 'n regsom
9	Plant die vlae Voorwaarts mars	Vlagdraers	Marsjeer na staander en halt een tree vanaf staander, die seuns gee een tree vorentoe, plant eers die Nasionale vlag en dan die Voortrekker-vlag sodat die Nasionale vlag aan die linkerkant hang soos vanuit die gehoor gesien. Tree terug en albei pare salueer.
10	Vlagdraers, Omkeer	Vlagdraers	Maak omkeer.
11		Seremonieleier	Maak 'n linksom
12	Sluit aan by die gehoor - voorwaarts mars	Vlagdraers	Marsjeer links en regs van die verhoog af met die dogters voor. In die paadjie langs mekaar met die seuns in die middel, halt agter in die saal, maak 'n omkeer en tree uit.
13	Seremonieleier aan die gehoor. - Op die plek rus.	Gehoor	Gehoor gaan sit.
		Seremonieleier en saluutoffisier	Seremonieleier en saluutoffisier kyk na mekaar, knik koppe en verlaat die verhoog gelyktydig

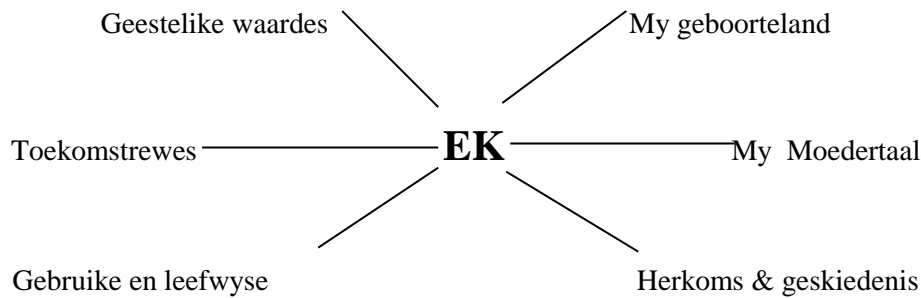
D VLAGVERWYDERING

Stap	Bevel	Wie reageer	Wat gebeur
1		Seremonieleier	Neem plek regs voor op die verhoog in. Kry aandag.
2	Vlagdraers - aantree	Vlagdraers Saluutoffisier	Vlagdraers neem agter in saal in die paadjies plek in. Die seuns aan die binnekant. Neem plek links voor op die verhoog in.
3	Na die vlae - Voorwaarts mars	Vlagdraers	Marsjeer na die verhoog en bestyg verhoog gelyktydig met seuns voor, halt een tree voor vlae en salueer gelyktydig.
4	Seremonieleier aan die gehoor.	Gehoor	Die gehoor word versoek om op die volgende bevel op aandag te kom en op aandag te bly tot aan die einde van die seremonie en saam te sing wanneer die Nasionale Lied aangehef word.
5	Voortrekkers - aandag	Gehoor	Staan op en staan op aandag.
6		Seremonieleier	Maak 'n regsom
7	Verwyder die vlae	Vlagdraers	Seuns beweeg vorentoe en verwyder die vlae, eers die Voortrekkervlag en dan die Nasionale vlag. Tree terug.
8	Vlagdraers, omkeer	Vlagdraers	Maak 'n omkeer.
9	Vertoon die vlae - Voorwaarts mars	Vlagdraers	Marsjeer tot voor op die verhoog en halt.
		Seremonieleier	Die Seremonieleier maak 'n linksom.
		Saluutoffisier	Salueer solank gesing word.
		Gehoor	Die Nasionale Lied word gesing.
10	Versorg die vlae - Voorwaarts mars	Vlagdraers	Dra die vlae op 45 grade, maak 'n regsom en 'n linksom weg van mekaar, die dogters tree terselfdertyd een tree terug en die seuns stap van die verhoog af, dogters volg. In die paadjie af met seuns aan die binnekant, halt agter in die saal.

			Vlagdraers tree self uit. Maak vlage los en vou op of rol vlage om stok.
11	Voortrekkers - op die plek rus	Gehoor	Gaan sit
		Saluutoffisier Seremonieleier	Seremonieleier en saluutoffisier kyk na mekaar, knik koppe en verlaat die verhoog gelyktydig nadat die vlagdraers uitgetree het.

EK AS AFRIKANER

1 WAT MAAK VAN MY 'N AFRIKANER?

Al bogenoemde aspekte saam vorm 'n bepaalde manier van dinge doen. Dit word ook 'n groep se kultuur genoem. Kultuur is nie staties nie, maar ontwikkel saam met die groep wat die besondere leefwyse beoefen.

1.1 MY GEBOORTELAND:

As jy in Suid-Afrika/Namibië gebore is en jou ouers is Afrikaanssprekend, dan is jy 'n Afrikaner van geboorte. Is jy dalk in 'n ander land gebore, maar jou ouers is Afrikaners met burgerskap in die land, dan is jy 'n Afrikaner, want jy is 'n afstammeling van Afrikaners.

1.2 MY MOEDERTAAL

Ons taal het in Suid-Afrika ontstaan en is nie iets wat ons van 'n ander volk oorgeneem het nie. Die taal het ontwikkel uit verskillende tale naamlik Nederlands, Frans, Duits, Engels, van die Oosterse tale en ook van die inheemse swart tale. Afrikaans groei nog steeds en ontwikkel saam met die volk wat dit praat. Dit is 'n taal wat groei solank dit gebruik word.

1.3 HERKOMS EN GESKIEDENIS (VERLEDE)

Net soos 'n familie sekere gebeure en persone het wat hulle aanmekaar bind, so het 'n volk ook gebeure (geskiedenis) en persone wat vir hulle baie gedoen en beteken het. Omdat elke mens iewers wil behoort is ons lief vir ons familie, want daar hoort ons. Dit is dieselfde met 'n volk. Hulle hoort saam omdat dieselfde gebeure hulle bind, bly maak, hartseer of kwaad maak.

1.4 ONS LEEFWYSE VANDAG (HEDE)

Afrikaners het soos elke volk op aarde 'n unieke manier van dinge doen soos ons Godsdienstebeoefening, sportsoorte, huise, geregte, kleredrag, leefstyl en musiek.

A Ons ideale (toekoms)

Geen mens kan leef sonder ideale nie. So ook nie 'n volk nie. 'n Volk kan net ideale he as hy in homself glo. Elkeen moet sy deel doen om die Afrikanervolk 'n trotse volk te hou.

B Geestelike waardes

Die Afrikaner was nog altyd gesien as 'n gelowige volk wat sy lewe rig volgens die Bybel en daarvolgens lewe. Geen mens en so ook 'n volk kan sinvol bestaan sonder God nie. Hier kan ons met groot vrymoedigheid op ons menseregte staan.

2 DIE GESKIEDENIS VAN DIE AFRIKANERVOLK – GEWOND MAAR ONOORWONNE

Net om julle gedagtes te verfris stap ons gou terug waar jul begin het op die Afrikaner se lewenslyn van die begin tot waar ons nou staan.

- Gr 1 Bartolomeus Dias het Afrika se kuslyn verken en het heelwat kruise langs die kus geplant.
- Gr 2 Jan van Riebeeck en die Vryburgers het aan die Suidpunt van Afrika 'n verversingspos komstig vir voedsel aan verbygaande skepe.
- Gr3 Die Britse setlaars en die Franse Hugenote het hulle hier kom vestig.
- Gr 4 Die Groot Trek
- Gr 5 Die ontdekking van goud en diamante in Suid Afrika en Namibië.
- Gr 6 Die Anglo Boereoorlog tot by die Vrede van Vereniging.
- Gr 7 Die laaste eeu.

2.1 TYDPERK EEN 1902 TOT 1910 UNIEWORDING

Na die **Vrede van Vereeniging**, wat onderteken is by **Melrose Huis in Pretoria**, is die Boere terug na hul verwoeste plase. Die lewe op die dorpie en in die stede het stadigaan terugkeer na normaal.

Melrose huis

Die Afrikaner was teen die grond. Hul plase was verwoes, lede van hul gesinne het in die oorlog

gesterf.

Die Boer moes begin om 'n bestaan te maak uit niks. Dit was juis in hierdie tye wat die Afrikaner hul staal gewys het om weer alles op te bou wat gedurende die oorlog vernietig was.

Die simboliek van die **Vredesmonument by Vereeniging** omskryf die situasie mooi.

Vernielde Plase

Gewond maar onoorwonne

Ook op politieke gebied het daar voortdurend veranderinge plaasgevind. Engeland het die **vier provinsies**, Kaap, Vrystaat, Transvaal en Natal saamgevoeg in 'n Unie met een sentrale regering onder Britse koningshuis.

Op 31 Mei 1910 word die Unie van Suid Afrika gestig.

	<p>Pretoria word die administratiewe hoofstad</p>		<p>Kaapstad die wetgewende hoofstad</p>
	<p>Bloemfontein die geregtelike hoofstad</p>		<p>Suid Afrika kry 'n eie landswapen</p>
	<p>'n eie landsvlag</p>		<p>'n eie volkslied "Die stem van Suid Afrika"</p>

Die Stem van Suid Afrika

Geskryf deur C J Langenhoven en getoonset deur ML de Villiers

<p>1. <i>Uit die blou van onse hemel, uit die diepte van ons see</i></p> <p><i>Oor ons ewige gebergtes waar die kranse antwoord gee, Deur ons vér-verlate vlaktes met die kreun van ossewa - Ruis die stem van ons geliefde, van ons land Suid-Afrika.</i></p> <p><i>Ons sal antwoord op jou roepstem, ons sal offer wat jy vra:</i></p> <p><i>Ons sal lewe, ons sal sterwe, ons vir jou, Suid-Afrika.</i></p>	<p>3 <i>In die songloed van ons somer, in ons winter nag se kou,</i></p> <p><i>In die lente van ons liefde, in die lanfer van ons rou, By die klink van huwe'liksklokkies, by die kluitklap op die kis -</i></p> <p><i>Streel jou stem ons nooit verniet nie, weet jy waar jou kinders is.</i></p> <p><i>Op jou roep sê ons nooit nee nie, sê ons altyd, altyd ja: Om te lewe, om te sterwe - ja, ons kom, Suid-Afrika.</i></p>
<p>2. <i>In die merg van ons gebeente, in ons hart en siel en gees,</i></p> <p><i>In ons roem op ons verlede, in ons hoop op wat sal wees, In ons wil en werk en wandel, van ons wieg tot aan ons graf -</i></p> <p><i>Deel geen ander land ons liefde, trek geen ander trou ons af.</i></p> <p><i>Vaderland! ons sal die adel van jou naam met ere dra: Waar en trou as Afrikaners - kinders van Suid-Afrika.</i></p>	<p>4 <i>Op u Almag vas vertrouend het ons vadere gebou: Skenk ook ons die krag, o Here! om te handhaaf en te hou</i></p> <p><i>-</i></p> <p><i>Dat die erwe van ons vaad're vir ons kinders erwe bly: Knegte van die Allerhoogste, teen die hele wêreld vry.</i></p> <p><i>Soos ons vadere vertrou het, leer ook ons vertrou, o Heer: Met ons land en met ons nasie sal dit wel wees, God regeer.</i></p>

Genl. Louis Botha, wat 'n generaal in die Anglo Boereoorlog was, word Suid Afrika se **eerste Eerste Minister**.

2.2 TYDPERK TWEE 1914 DIE REBELLIE

Die **motiewe van die politieke leiers** oor 'n Unie het drasties van **mekaar verskil**. Sommige wou die bande met Engeland verstewig en ander nie.

In 1914, tydens die Eerste Wêreldoorlog veg Engeland teen Duitsland. Duitsland was in beheer van Suidwes Afrika (nou Namibië). Genl. Louis Botha en Jan Smuts, het saam met Engeland teen Duitsland in Suidwes geveg.

Baie Afrikaners was opstandig want hulle wou nie teen Duitsland veg nie en ook nie saam met die Engelse nie. Die Anglo Boere Oorlog was nog te vars in hulle geheue.

Genl. J.B.M. Hertzog het die Afrikaners se saak in die parlement gaan stel. Die regering wou egter nie gehoor gee nie.

(Hertzog)

(Smuts)

(Jopie Fourie)

'n **Rebellie breek uit**. Baie rebelle is gevange geneem en na interneringskampe gestuur. Op 'n stadium was daar 1000 mans in een kamp. Sommige rebelle, veral die **leiers is ter dood veroordeel en tereggestel**. Lees die verhaal van **Jopie Fourie** wat van hoogverraad aangekla was.

2.3 TYDPERK DRIE 1919–1922 DIE MYNSTAKINGS

Baie boere kon nie 'n bestaan maak op hulle plase nie en het stad toe getrek om op die **myne te gaan** werk. In 1922 het mynwerkers gestaak omdat talle werkers afgedank is.

Die mynwerkers was ontevrede oor hulle swak lewensomstandighede. Die prys van goud en diamante het drasties gedurende die Eerste Wêreldoorlog gedaal. Dit het die land ekonomies laat swaar kry.

Die **mynwerkers het begin staak**. Kommandos is op die been gebring om die stakers te beskerm. Die **regering was aan die kant van die mynbase**, want **belasting het inkomste vir die regering beteken**.

Die staking is onderdruk en uitbuiting van die mynwerkers is voortgesit. Politieke partye met verskillende standpunte het ontstaan. Tog groei Afrikanernasionalisme. In 1919 word Suidwes Afrika aan die Unie van Suid-Afrika as 'n mandaat toegeken.

2.4 TYDPERK VIER 1930-1933 DIE DEPRESSIE EN DIE GROOT DROOGTE

Depressie breek oorsee uit en groot droogtes volg in die Suidpunt van Afrika.

In dieselfde tydperk het die Dorslandtrekkers, wat in ongeveer 1870 uit Suid Afrika getrek het, terug getrek uit Angola omdat hulle geen godsdienstvryheid daar gehad het nie. Hulle het hulle in Suidwes Afrika gevestig, geboer, en skole opgerig, en 'n groot bydrae gelewer tot die ekonomie.

In Amerika en Europa het geld skielik waardeloos begin word niemand kon meer koop of verkoop nie. So 'n toestand word 'n **depressie** genoem wat spoedig oorgespoel het na Suid Afrika. **Finansieel het die ons land gaan stilstaan.** Wol en mieliepryse het skerp gedaal, produkte kon nie van die hand gesit word nie en die myne het swaar gekry.

Talle werkers is afbetaal en duisende mense was werkloos, baie boere en besighede het bankrot gespeel.

In 1932 tot 1933 beleef ons in Suid Afrika 'n droogte soos mense nog nooit voorheen ervaar het nie. Geleidelik het die situasie begin herstel en die Afrikaner het homself ook uit die ellende gelig.

2.5 TYDPERK VYF 1948 DIE NASIONALE PARTY

Om sy eie saak te bevorder en beskerm het die Nasionale Party 'n beleid van segregasie (apartheid) begin volg. Dit het beteken dat elke kultuurgroep in die land, sy eie kultuur sal uitbou, en omsien na sy behoeftes.

Aan die einde van die Tweede Wêreldoorlog gee Brittanje Suidwes Afrika as 'n mandaat vir Suid-Afrika. Suid-Afrika bestuur Suidwes-Afrika as 'n vyfde provinsie.

Hoewel die apartheidsbeleid goed bedoel was, het dit nie gewerk nie. Die **wêreld het daarom teen Suid Afrika gedraai** en sanksies toegepas. Dit het meegebring dat Suid-Afrika geïsoleerd was en dus nie aan sport soos die Olimpiese spele kon deelneem nie. Ons het nie radio of televisie uitsendings van oorsese lande ontvang nie. Dit was baie moeilike tye in ons geskiedenis. Op sport-, wetenskaplike en gesondheidsgeriewe het ons begin agter raak.

Die Afrikaner het die druk so goed as moontlik verwerk en het **onder moeilike omstandighede tog groot hoogtes bereik.**

Chris Barnard

Anton Rupert

2.6 TYDPERK SES 1960 DIE REPUBLIEK VAN SUID AFRIKA

Ons was as die Unie van Suid Afrika nog **deel van die Britse Statebond**. Ons lidmaatskap van die Statebond het nie vir ons veel beteken nie want almal het sanksies teen Suid-Afrika toegepas.

'n Behoefte het in die land ontstaan **om 'n republiek** te word. Dr H.F. Verwoerd het 'n **referendum uitgeroep** om te stem vir of teen 'n republiek. Met 'n **oorweldigende meerderheid** is ten gunste van 'n republiek gestem.

Suid Afrika word 'n republiek op 31 Mei 1961, vyftig jaar na Uniewording. Ons behou Die Stem as volkslied en ook die oranje blanje blou as landsvlag. **Adv. C.R. Swart word verkies as ons eerste staatspresident.**

Dr H.F. Verwoerd Adv.C.R. Swart

Die nuwe republikeinse regering het voortgegaan met die beleid van aparte ontwikkeling. Suid Afrika is geleidelik uitgebou tot 'n nywerheidsreus en leier in Afrika op talle terreine. Met die jare het die burgers van die land se lewensgehalte ook aansienlik verbeter.

2.7 TYDPERK SEWE 1990 NAMIBIË

Swart nasionalisme strewende na onafhanklikheid. Na 'n lang Grensoorlog raak die VVO betrokke by Suidwes Afrika. Swapo wen die verkiesing en op 21 Maart 1990 word Suidwes Afrika onafhanklik. Die nuwe naam is Namibië met 'n nuwe vlag, wapen en Nasionale Lied.

2.8 TYDPERK AGT 1994 ANC (AFRICAN NATIONAL CONGRESS)

Niks in die politiek het verander na republiekwording nie. Ander lande was nog teen ons beleid en die bestuur van ons land. Die regering het besef dat 'n politieke verandering moet plaasvind.

Die toenemende **druk van sanksies en binnelandse druk** wat ook voortdurend toeneem het, het die regering genoodsaak om na ander moontlikhede te kyk.

Die regering onder leiding van FW de Klerk het besluit om apartheid af te skaf en om die swart leiers soos Nelson Mandela uit die tronk vry te laat. Die beleidsverandering is deur die wêreld verwelkom.

Die ANC het die verkiesing gewen **en op 27 April 1994** is **Nelson Mandela** ingehuldig as Staatspresident.

3 TERMINOLOGIE

Demokrasie	'n Regeringsvorm waar burgers in die land besluit oor bepaalde sake deur middel van verkiesings.
Grondwet	Die wet wat die regeringsvorm van die staat, die funksies van die staatsinstansies en die verpligtinge en regte van landsburgers bepaal. Ook genoem konstitusie.
Beleidsverandering	Wanneer 'n beleid wat deur 'n politieke party gevolg word, verander as gevolg van omstandighede of 'n ander party wat aan bewind kom.
Segregasie (apartheid)	Wanneer mense op grond van hulle ras, klas of etniese voorkoms in groepe geskei word.
Depressie	Tydperk van insinking, swak verkope, lae pryse en werkloosheid
Staking	Wanneer mense as 'n groep weier om verder te werk omdat hulle ontevrede is oor 'n saak of optrede of omdat hulle ander

	werksomstandighede eis.
Interneringskamp	'n Kamp waarheen “soldate”, wat gevang is tydens gevegte, gestuur word om hul uit die gevegsfront te haal .
Rebelle	Mense wat in opstand kom teen hul regeerders.
Hoogverraad	Misdadige optrede teen die staat.
Fusilleer (tereggestel)	Wanneer 'n persoon deur 'n vuurpeloton geskiet word nadat hy aan 'n politieke misdaad skuldig bevind is, soos hoogverraad.
Unie	'n Regeringsvorms waar 'n koningshuis van 'n ander land jou land regeer.
Republiek	'n Regeringsvorm waar die landsburgers deur 'n verkiesing die regerende party aanstel. 'n President is die staatshoof.
Administratiewe hoofstad	Waar die bestuur van die land plaasvind. (Uniegebou – Pretoria)
Wetgewende hoofstad	Waar die parlement sitting neem en waar die wette gemaak word. (Parlementsgebou – Kaapstad)
Geregtelike hoofstad	Waar die hooggeregshof is. (Bloemfontein)
VVO (VN) (Verenigde Volke Organisasie)	Wêreldwye organisasie vir vrede, hulp en bystand
Revolusie	Wanneer sy volk teen sy regering in opstand kom
Sanksies	Wanneer 'n land in isolasie geplaas word, en daar geen handel met ander lande mag plaasvind nie.
Outokrasie	Outokrasie is wanneer een persoon regeer soos 'n koning/ keiser
Referendum	Volkstemming word gehou vir 'n 'ja of nee' stem.
Kleurbeleid	Bevolkingsgroepe soos swart, wit, kleurlinge word geskei in sport, skole, openbare vervoer, ontspanning en woongebiede

EK AS LANDSBURGER

1 DIE NASIONALE LIED

Sedert 1994 is Die Stem van Suid-Afrika en Nkosi sikelel 'i Afrika albei as die Nasionale Lied van Suid-Afrika gesing. Dit was baie lank en dus onprakties. Op 10 Oktober 1997 is 'n meertalige gekombineerde lied as Nasionale Lied van Suid-Afrika afgekondig.

Nasionale Lied van Suid-Afrika.

*Nkosi Sikelel' i Afrika
Malupha kanyisw' uphondo lwayo
Yizwa imithandazo yethu
Nkosi sikelela, thina lusapholwayo*

*Morena boloka setjhaba saheso
ofedise dintwa lematshwenyeho
O se boloke, O se boloke,
Setjhaba sa heso
Setjhaba sa, South Afrika,
South Afrika.*

*Uit die blou van onse hemel,
uit die diepte van ons see,
oor ons ewige gebergtes
waar die kranse antwoord gee*

*Sounds the call to come together
and united we shall stand,
Let us live and strive for freedom
in South Africa our Land*

1.1 DIE NASIONALE LIED VAN NAMIBIË

Namibië se Nasionale Lied is in gebruik geneem in 1991.

*Namibia, land of the brave.
Freedom fight we have won.
Glory to their bravery
whose blood waters our freedom.
We shall give our love and loyalty
together in unity.*

*Beloved land
of savannahs
hold high the banner of liberty.
Namibia, our country,
Namibia, motherland, we love thee.*

1.2 GELEENTHEDE WAARTYDENS DIE NASIONALE LIED GESING WORD:

Die lied word slegs gesing by geleentede wat dit waardig is, te midde van eerbiedige aandag deur almal teenwoordig.

Die Voortrekkergeleentede is:

- ❖ Vlagseremonies
- ❖ Volksfeeste
- ❖ Voortrekkerbyeenkomste

1.3 KORREKTE OPTREDE TYDENS DIE AANHOOR EN SING VAN DIE NASIONALE LIED

1. Voortrekkers in formele drag:

- ❖ Alle Voortrekkers staan op aandag
- ❖ Hoogste gesag salueer vir die duur van die lied
- ❖ Saluutoffisier sing uit eerbied nie saam nie
- ❖ As lied deel van 'n opvoering is, bly die gehoor sit.

2. 'n Ander land se Nasionale Lied:

- ❖ Voortrekkers staan stil en luister met eerbied.
- ❖ Niemand hoef te salueer nie.

1.4 DIE VLAGLIED

Die betekenis van 'n eie nasionale vlag word nêrens mooier en meer treffend besing as in die woorde van C J Langenhoven se Vlaglied nie. Die Vlaglied is slegs die **laaste strofe** van die gedig “Ons eie vlag” wat deur F. J. Joubert getoonset is.

ONS EIE VLAG

*Nooit hoef jou kinders wat trou is te vra:
 Wat beteken jou vlag dan, Suid-Afrika? -
 Ons weet hy's die seël van ons vryheid en reg
 Vir naaste en vreemde, vir oorman en kneg;
 Die pand van ons erf'nis, geslag op geslag,
 Om te hou vir ons kinders se kinders wat wag;
 Ons nasie se grondbrief van eiendomsland,
 Uitgegee op gesag van die Hoogste se hand.
 Oor ons hoof sal ons hys, in ons hart sal ons dra,
 Die vlag van ons eie Suid-Afrika.*

Die Vlaglied kan met trots gesing word, veral by die seremonies van vlaghysing en vlagpresentering.

NAMIBIESE VLAGLIED

*Suid-wes in Afrika lê ons land
 vanaf die woestyn aan die weste kant
 Oor goud-geel savannas - sentrale hoogland
 tot die ooste se rooi kalahari sand*

*Triomfantlik wapper ons land se vlag
 in sy vrolike helder kleurige prag
 Die groen staan vir landbou, die goud staan vir
 lewe
 Die rooi vir ons mense die wit is vir vrede
 en blou vir ons lug, ja, so lyk ons vlag
 Die simbool van ons vryheid, die kern van ons
 krag*

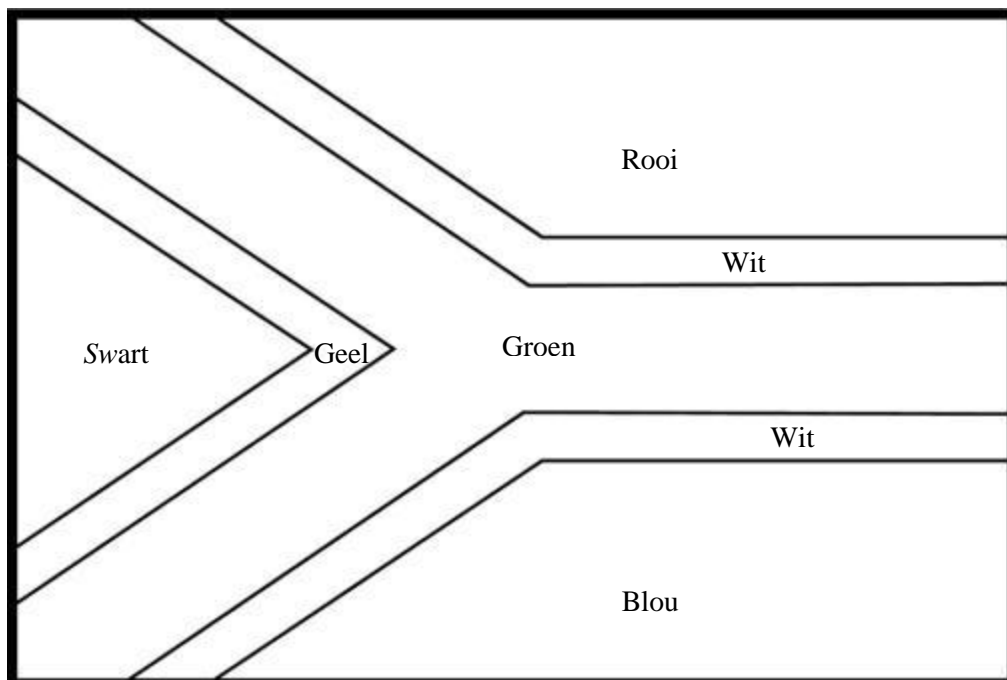
*Namibië land van ons liefde en lyding
 vir jou dien ons altyd met groot toewyding
 Namibië land van vrede en vreugde
 vir jou wil ons dien met die beste van deugde*

*Triomfantlik wapper ons land se vlag
 in sy vrolike helder kleurige prag
 Die groen staan vir landbou, die goud staan vir
 lewe
 Die rooi vir ons mense die wit is vir vrede
 en blou vir ons lug, ja, so lyk ons vlag
 Die simbool van ons vryheid, die kern van ons
 krag*

2 DIE NASIONALE VLAG

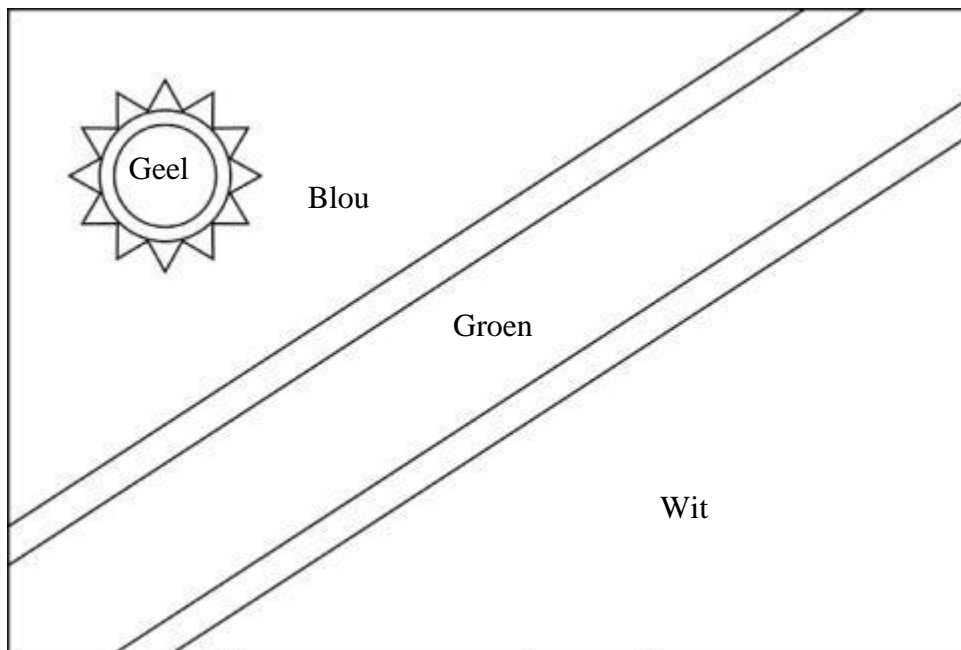
2.1 DIE NASIONALE VLAG VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

- ❖ Datum van ingebruikneming: 27 April 1994.
- ❖ Die vlag se lengte is altyd $1\frac{1}{2}$ maal die breedte.
- ❖ Die standaardgrootte van die nasionale vlag is 180 x 120 cm.
- ❖ Die stormvlag van 90 x 60 cm word net in slegte weer, soos in reën en sterk wind, gehys.
- ❖ Die seremoniële vlag van 270 x 180 cm word slegs in besondere omstandighede aan 'n prominente paal gebruik.
- ❖ Die nasionale vlag van die Republiek van Suid-Afrika vervang die vorige nasionale vlag wat van 31 Mei 1928 tot 26 April 1994 oor Suid-Afrika gewapper het. Die ontwerp van hierdie nuwe nasionale vlag en die kleure wat daarin voorkom, is 'n samevatting van die vernaamste elemente van Suid-Afrika se vlaggeskiedenis vanaf die vroegste dae tot die hede.
- ❖ Die rissierooi (rooi/oranje), wit en blou kom uit die vroegste tye van ons vlagkundige geskiedenis, terwyl groen, swart en goud tydens die negentiende eeu in Suid-Afrikaanse nasionale vlage opgeneem is.
- ❖ Die sentrale ontwerp is in die vorm van 'n Y. Vanaf die vlagpaal strek die Y vanuit die hoeke na die middel van die vlag, waarvandaan dit in 'n enkel baan eindig. Dit simboliseer die ineenskakeling van verskeie kulture in Suid-Afrika, wat saam die pad vorentoe aandurf.

2.2 DIE NASIONALE VLAG VAN NAMIBIË

- ❖ Datum van ingebruikneming: 21 Maart 1990.
- ❖ Die vlag se lengte is altyd $1\frac{1}{2}$ maal die breedte.
- ❖ Die standaardgrootte van die nasionale vlag is 180 x 120 cm.
- ❖ Die stormvlag van 90 x 60 cm word net in slegte weer, soos in reën en sterk wind, gehys.
- ❖ Die seremoniële vlag van 270 x 180 cm word slegs in besondere omstandighede aan 'n prominente paal gebruik.
- ❖ Die vlag het 'n rooi baan wat diagonaal oor die vlag van onder teen die vlagpaal tot bo weg van die vlagpaal strek. Die bokant van die vlag word gevul met 'n blou vlak wat met 'n dun wit baan van die rooi geskei is. Die onderkant van die vlag word gevul met 'n groen vlak wat met 'n soortgelyke dun wit baan van die rooi geskei word. In die middel van die blou vlak is 'n geel son geplaas.

3 NASIONALE WAPENS

3.1 DIE NASIONALE WAPEN VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA EN NAMIBIË

Republiek van Suid Afrika

Namibië

4 GRAAD 7 – BELOFTE SPESIALISASIES

Daar is vier belofte spesialisies met die Penkop- en Drawwertjiebelofte in gedagte, wat jy slegs in jou graad 7-jaar kan doen.

**Ek sal oral en altyd probeer om 'n Voortrekker te wees,
om gehoorsaam te wees,
om my volk (Afrikanerkind), my land (Erfgrond) en my medemens (Medemens) te dien
en bo alles die Here (Godsdiens) lief te hê.**

Die belofte spesialisasies is:

Afrikanerkind: (volk) wat handel oor verskillende fasette van ons volk se geskiedenis en kultuur.

Erfgrond: (land) wat handel oor ons natuurêre erfenis en die bewaring daarvan.

Medemens: wat handel oor jou optrede teenoor ander en jouself.

Godsdiens: wat handel oor jou verhouding met God die geskiedenis van jou Bybel.

5 DIE VERKENNER

Die hoërskool sal baie nuwe dinge aan jou bekend stel. Jou dagprogram sal vol wees en omdat elke dag net 24 ure het, moet jy mooi dink watter aktiwiteite werklik vir jou en jou toekoms van waarde sal wees.

Die Verkenner loopbaan bied aan jou die geleentheid om ten volle as mens te ontwikkel. Al glo jy dit dalk nie nou nie, het menige al deur die jare gesê: “As ek maar net vroeër geweet het wat Voortrekkers alles vir my sal beteken, sou ek baie meer daarin gesit het.”

As Verkenner sal jy leer om:

- ❖ Verantwoordelikheid te aanvaar
- ❖ Keuses te maak
- ❖ Diens te lewer
- ❖ Leiding te neem
- ❖ Met visie te beplan
- ❖ Vaardighede te ontwikkel
- ❖ Gedissiplineerd op te tree

In graad 12, kan die jeuglid een van twee toekennings ontvang: Dit is die Hoofleierswagtoekenning of die Presidentverkenner-toekenning.

Wat word van jou verwag as Verkenner?

- ❖ Stel jou talente tot beskikking van die span en **Die Voortrekkers**
- ❖ Wees vriendelik en hoflik
- ❖ Wees positief oor **Die Voortrekkers** en jou spanmaats
- ❖ Geniet alles en maak Voortrekkerwees lekker vir jou en almal om jou
- ❖ Wees pligsgetrou
- ❖ Woon die byeenkomste en aktiwiteite getrou by
- ❖ Dissiplineer jousef

**Ons het mekaar nodig om te beplan en te doen,
te dien en te dra, swaar te kry en lekker te kry,
te lag en te huil, te bid en te glo.**